Nagyvárad, 1901. VII. évfolyam 120. szám. Vasárnap, május 26.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor.
Negyedévre ... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD, május 25.

Igazságszeretetünk.

Irta: özv. dr. Személy Kálmánné.

Nevelésünkben, haladásunkban, társadalmi- és életviszonyainkban mind elterjedtebb eszköz a valóságnak leplezése. A gyenge ember, ki parányi hajtása csak a nagyszerü természetnek, melytől életfeltételeit nyeri s melynek kebelébe egykoron bizonyosan visszatér, — ez a természet-gyermeke minduntalan megtagadja szülőanyját. Szavát nem akarja érteni, pedig ott csendül szive mélyén; alakját, szinét nem kedveli. Nem utánozza már a természetet sem életmódjában, sem művészetében úgy, mint a klasszikus időkben, hanem eltérve az igaztól, a természetestől, mesterkélt, álszines irányokat mutat külső és belső világában.

Az embernek természetadta érzékei híven viszik ugyan a lélekbe az igaznak benyomásait; ott azonban az egyéni vonások hatása alatt alakulnak át, hogy aztán az igazságtól eltérő alakban nyerjenek kifejezést. Ez az egyénnek mai érvényesülése minden téren. Csak hogy az egyén saját boldogulására törekszik, mely önzésénél fogva leleményes az eszközök használatában, sir, nevet — nem a mikor jól esik neki; hanem a mikor érdeke kivánja. Szava más, mint az érzése, mosolya hazudik, könyei nem ritkán krokodil-könyek.

Az indián-apa zsenge gyermekkorában kegyetlen eszközökkel tanitja meg fiát, hogy a testi fájdalmakat ügyes tettetéssel, némán tűrje. Nem mintha ezzel a lelkéttestét akarná edzeni, hanem azért, hogy ha majd ellenséges törzsek kezébe kerül, azok ne örülhessenek kinjainak. Mert az indián törzsek nem csak titkos fegyverekkel támadnak egymásra, mint a mi klikkjeink, hanem nyiltan, vérengző csatákban, mérgezett nyilakkal. S bár a mi nyilaink is nem egyszer mérgezettek, azért az indiánok sokkal kegyetlenebbek, mert ha az ellenséges törzsből valami fiu kezükbe kerül, azt halálra kinozzák s körülugrálva a foglyot, gyönyörködnének annak jajveszékelésében. Csakhogy az indián fiu nem jajveszékel, hanem nagyokat nevet és énekel a halálos kínjában is, mert atyja korán megtanitotta tettetni, hazudni.

Mi nem kinozzuk gyermekeinket csak azért, hogy a jövendőbeli ellenség örömét elrontsuk; de azért a veleszületett természetesség és igazságérzet sokszor alkalmatlan, sőt kellemetlen nekünk. Aztán csak föl kell vértezni a világ csalfaságai ellen; igy hát megtanitjuk előbb elhallgatni az igazságot, majd tenni is ellene; s ha veszszük az öröklést, meg a gyermek környezetében sűrűn előforduló példaadást, nem kell aggódnunk az iránt: megtanul-e szépen hazudni?

Csak legalább ne büntetnők a tettenérés nagyobb hazugságait olyan szigoru paedagógiával, mikor apró-cseprő dolgokban oly sokszor magunk viszszük a gyermeket a tettetés, a hazugság lejtőjére. Az ilyen egész életre szóló képmutatás talán csak abban leli mentségét, hogy a gyermeket életrevalónak kell nevelni; a hazugság pedig nagyon is elterjedt eszköz és fegyver az életben, ebben a nagy szinjátékban.

Valóban szinház az élet, hol mindenki eljátsza szerepét. Az önérdekeikért reszkető nézők sem elfogulatlan, igazságos birák ott, hanem meg vannak vesztegetve. Tapsolva, ujjongva fogadják szereplésünket, a mig jólét, szerencse hordoz karjain; gúnyosan kinevetnek, kővel dobálnak felénk, ha csillagunk letünt s kedvteléseiknek utjában vagyunk.

Igy volt ez régen is, mióta csak ember lett az ember vetélytársa az erdők vadai helyett. Az anyatermészet belénk oltotta ugyan az igazságszeretetet; de az ember sohasem dédelgette azt ugy, mint egy édes gyermeket. A régi kornak ép ugy meg voltak a nagy hazugságai, mint meg vannak a mainak és a sokszor meghurczolt, sokszor megfeszített igazság hontalanul bolyong közöttünk ősidőktől fogva. Csodálatos csak, hogy a műveltség emelkedésével nemhogy szünnek a hazugság uralma; ellenkezőleg: a részlethazugságok óriási változatosságában egy kor sem volt olyan gazdag, mint a mai.

Hazug a költő, mikor az emberi léleknek nemesebb érzelmei helyett bünök, állati ösztönök tolmácsolására pazarolja ihlettségét.

Hazug a festő, mikor szakitva az örök szép, örök igaz természettel, melyet a világosság, a napfény éltet s öltöztet pompás szineibe, — nagy, homályos szürkeségbe boritja »eltérő« alakjait, hogy elrontsa vele a művészetnek az ember-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Van egy dalom . . .

Van egy dalom, sohase zongorázom,
Van egy képem, nem nézem meg soha.
Van egy elrejtett, száradó virágom,
S egy ábrándom, — mely dőre, ostoba.

Van egy név . . . hallatára fölfakad
Valami titkolt régi, — régi seb,
S e dal, e kép, ez a virág, s e név
Nekem mégis csak a legkedvesebb.

Farkas Imre.

Pusztai emberek.

Irta: **Deér.**

I.

Tar Jolán atyja kasznár volt, kinek minden örömét felesége meg egyetlen leánya képezte. Volt is szomoruság a házban, mikor Jolánnak először kellett kiröppennie a szülői fészekből. De hát mennie kellett.

Szülei a városba vitték, hogy ott a zárdában megszerezze mindazt, a mire egy müvelt leánynak szüksége van.

Sokáig sajgott a Jolán szive s ugy visszakivánkozott oda a pusztára, az Isten szabad ege alá, hol versenyt danolhatott a dalos madárral, hol naphosszat bolyonghatott a himes réteken és szedhette azokat a vadon nőtt, sokszinü virágokat.

De hát a fiatal lélek hamar megvigasztalódik. Jolán is csakhamar beletörődött a zárdai életbe. Csak olyankor fogta el lelkét valami csendesen fájó szomoruság, mikor a szünidők után ujra vissza-vissza kellett térnie a komor zárdába.

Ilyenkor meg azzal vigasztalta magái, hogy majd csak vége szakad ennek az életnek is és ő ujra ott élhet majd a napsugaras, virágillatos pusztán.

Ez a vágya előbb beteljesedett, mintsem gondolta volna.

Ugy piros Pünkösd felé járt az idő, mikor Jolán levelet kapott hazulról, melyben atyja nagy kiméletesen tudtára adja, hogy menjen haza, mert édes anyja beteg s nagyon óhajtaná, ha leánya ott élne mellette. Jolán azonnal csomagolt s atyja utasitása szerint kocsit fogadott s megindult hazafelé.

Valami homályos sejtelem szállta meg a lelkét. Ugy érezte, mintha többé nem térne vissza ebbe a komor, de most már mégis kedves zárdába, ifju társnői közé.

Erre a gondolatra aztán csak megeredt a könnye és ugy elsirdogált, hogy alig vette észre mikor hazaért.

Atyja ott várta a tornáczon. Jolán odasietett hozzá s valami éles nyilalást érzett a szivében, mikor atyja arczába pillantott. Nagyon sápadt, halaványvolt. Nem is szólt a leányhoz, csak átölelte, s aztán bevezette anyjához.

Jolán odatérdelt édes anyja ágyához s beczézgető, aggodalmas hangon beszélt hozzá.

— Édes anyácskám, ugy-e meggyógyulsz, — ugy-e nem hagysz itt bennünket, hisz annyira szeretünk?

A beteg arczán meg már ott ült a halál sápadtsága. Alig hallható, tompa hangon szólt leányához.

— Edes kis pusztai virágom, ne essél kétségbe! Az Isten jó. Ő majd vigyázni fog reád, ha én már nem leszek. Mert érzem, hogy meghalok . . .

Itt elakadt a beteg szava s csak nagy sokára jutott ujra szóhoz.

— Isten veletek! Légy jó édes leányom; légy boldog! Csak jól vigyázz szivedre! Majd én onnan felülről őrködni fogok . . .

Többet nem tudott szólni. Hangja elakadt, szemei megtörtek. Még egyszer végigcsókolta tekintetével szeretteit s aztán megszünt élni. Arván, magára hagyta egyetlen leányát abban a korban, mikor leginkább van szüksége egy leánynak a gyöngéd annyai kezekre, jó tanácsokra.

Uj élet kezdődött Jolán előtt. Egyszerre nagy leány lett, kinek vezetnie kellett az egész háztartást, — gondolni mindenre. Es Jolán

szivre gyakorolt nemesitő, fölemelő hatását.

Hazug a politikus, mikor igaz meggyőződése ellenére a pártszellem s hatalom érdekeit szolgálva segit hivatalossá tenni a magánéletben hemzsegő igaztalanságokat.

Hazug a lány, ki szűzies szerelme ellenére kopasz vőlegénye karján lép oltár elé.

Hazug az ifju, ki megtagadva lelkének ideáljait, blazirtot játszik vagy szájhősködik; párbajozik, hogy egy karczolás után kibékülve, folytassa felszines szerepléseit.

Hazug az asszony, ki erőszakot téve anyai ösztönén, gyermekeinek lelki-testi ügye helyett, idegenek ügyével foglalkozik nyilvános életében.

Hazug a férfi, ki tiltakozó becsületérzete ellenében a családfentartás örve alatt idegen javakhoz nyul s titkon szeretőket tart.

Csupa hazugság im a földteke s természetanyánk édes szavára nincs fülünk. Mosolyunk erőltetett; ha boldogságtól túlárad szivünk, örömeinket titkoljuk szerényen; ha bennünk fájdalom dúl, jajszóval nem könnyitünk terhén. Közönyöseknek látszunk, mikor ujjongunk magunkban s elragadtatást mutatunk, mikor unalmat érzünk. Vidám nyugalmat szinlelünk, mikor nagyok a veszteségeink s hallgatásunk — a benső meghatottság szentelt jele, — elvesztette régi jelentőségét.

Csak szokásaink finomodtak; beszédünk tökéletesedett. Elmondhatjuk az iróval: »A szavak már csak arra valók, hogy leplezzük vele gondolatainkat«, ugy eltompult az emberi társaságban az igazságnak szeretete.

Vajjon mi volna, ha ma is az igazság volna az országok alapja? Nem ingadoznának-e meg sorra a föld országai? És elfogadnók-e ma Lessingként Isten kináló bal kezéből az igazság utáni vágyat, mikor hazugság nélkül alig élhetünk? Mikor a közfelfogásra nagyon is ráillő adoma szerint bolondok házába kerül, ha egy teljes napon át mindig igazat beszél. Mikor szókimondónak nevezzük az igazmondó embert, mikor magának a jó magyar népnek ajkán kelt a szállóige, hogy: »Igazmondás ember szólás.«

Bizony valljuk meg; sokkal inkább szeretjük hallgatni birálóját álnok védelmezőjét, mint őszinte berálját. Ugy elszoktunk az igazságtól, hogy kellemetlennek, darabosnak tartjuk az igazmondó embert, sőt nem egyszer vádoljuk emberszólással is. Pedig a pletyka és rágalom, — mely ma oly sok könnyet fakaszt, — nem az igazságnak, hanem a hazugságnak fegyvere. És az a szenvedés, melyet a rágalom mér az emberiségre, méltó büntetés azért, hogy eltért az igazságtól.

A rágalom az a kigyó, melyet az igazságnak bekötött szemmel ábrázolt istenasszonya lábával eltipor. Az emberiség lássa, ha a kigyókat keblére öleli. Ha ujból benépesednék az Olympus s az istenek ujra földreszállanának, bámulva hallanák a mit az ember hütlenségéről beszélnek szentelt berkeik, regényes völgyeik, felhős hegyormaik. A hazugság üzné őket vissza egükbe s nem hinnék soha, hogy létezik még barátság, szerelem a földön.

De szerencsére letünt a pogány istenek kora, Krisztus Urunk megváltott büneinktől s leszállt hozzánk az igazság lelke piros Pünkösd napján.

Nagy dob.

Nem örvendek egy csöppet sem azon a leálczázáson, mely a budapesti és egyébb naplókat érte, midőn ma Czikklay közé teszi az eddigi gyüjtésekről az elszámolást. Nem tudok örvendeni, mert eme lapok eljárása nagyobb csömört támaszt bennem, mint amilyent a meghurczoltaknak jutott elégtétel feledtetni tudna.

Arról volt szó, hogy a Magyar Allam egy munkatársa meghalt s özvegye és árvái vagyon nélkül maradtak. Erre kollégái aláirások utján annyi pénzt óhajtottak összehozni, a mennyi a család megélhetésére szükséges. E czélból maguk között és egyleteik utján gyüjteni kezdettek aztán, mint mindenféle elképzelhető gyüjtésnél a főpapokhoz fordultak.

E dologról irván a budapesti napló s belőle átszedvén többi hason szőrü lap is ilyenféle nyilatkozattal kiséri a gyüjtés menetét.

Először a temetést irja le s igy adja a kiindulást:

Hát aztán meghalt s az özvegye itt maradt öt kicsi árvával.

Talán ottan, a frissen hantolt sir fölött, már arra is gondolt a szerencsétlen özvegy hogy öt kicsi árvával milyen nehéz lesz koldulni. De bizonyos, hogy ez a gondolat nem sokáig kinozta. Egy csomó gyászos, szürke madár: a kidőlt rajongónak ujságiró társai odaálltak a zokogó özvegy mellé s a fülébe sugták, hogy ők majd gondoskodnak róla is, a kis árvákról is. Az özvegy csodálkozva nézett rájuk. Ti tudnátok a más özvegyéről meg árváiról gondoskodni, mikor a magatok családjának is alig tudjátok a mindennapi kenyeret megszerezni? De azért jól esett az özvegynek a biztatás, hogy még sem áll olyan egyedül. Bizott, ha bizott. az igéretben — de a legfeketébb órában ennyi is megnyugtatja az aggódó szivet. Az ujságirók pedig csak azt nézték, hogy aki ezt a fészek árvát itt hagyta, rajongó, becsületes katona volt, mint ők s egészen mindegy, hogy a kath. ügy szolgálatában lepocskondiázta nem egyszer az ő liberális vagy éppen kazár kollégáit. Mindegy az. Ujságiró volt, becsületes volt, szegény volt: a családjának pedig betevő falatja sem maradt. Ők tehát nagyon komolyan vették az igéretüket. Már vannak olyan emberek, akik az igéretüket komolyan veszik.

Leültek tehát az iróasztal mellé s csináltak egy kisebbik ivet az ujságirók számára, hogy a mi pénzt ezek adnak, jó lesz a pillanatnyi gond elkergetésére s ugyanakkor megirtak egy csomó lelkes levelet a katholikus főpapok, katholikus főurak, katholikus mágnásasszonyok czimére, hogy ezek meg adjanak a fölöslegükből s adják meg a módot, hogy a kis család jövője is biztositva legyen.

Az iv körüljárt az ujságirók közt, a le-

---

megfelelt mindennek. Pontos, jó gazdaasszony lett belőle.

Néha ugy esténkint elfogta a lelkét valami csendes vágyódás, szinte fájó epedés valami ismeretlen után. Mintha fájt volna neki az a tudat, hogy milyen szomoru, egyhangu az ő élete, mig a többi vele egykoru leány vigan éli világát.

De ez csak egy pillanatig tartott. Aztán eszébe jutott atyja és ujra a régi Jolán lett, ki ápolni, gondozni fogja öreges atyját, a mint csak gyenge erejétől telik.

Igy élt a leány csendesen, egyformaságban napról-napra.

Egyszerre aztán egy kis változatosság köszöntött be a kasznárlakba.

Jolán atyja egy szép délután csak avval állit be, hogy uj ember jön a házhoz. Egy fiatal ispán. Ő maga már öreg, törődött ember s az uraság kimélni akarja, hát azért adott melléje egy fiatal erőt.

Jolán egy pillanatra megijedt, de aztán meg arra gondolt, hogy legalább lesz valakije a kivel néha szót válthat, tán szórakozhatik.

És mire az ispánnak jönnie kellett, Jolán már megbarátkozott a gondolattal, hogy egygyel többen lesznek.

Előre kicsinositotta az ispán szobáját. Virágot is tett az asztalra, ablakba.

De azért, mikor az ispán megérkezett, mégis csak elrejtőzött a hátulsó szobába. Csak ugy a függöny mögül kandikált ki s onnét nézte, hogy milyen az uj lakó?

Meg volt elégedve vele. Az ispán magas, erős termetü fiatal ember volt. Az arczában meg volt valami megnyerő, őszinte kifejezés, mi egyszerre megkapta az embert.

Mikor pedig Jolán este találkozott vele, hát akkor még éppen ugy gondolkozott, hogy biz az ispán nagyon kedves ember. Kedvesen, bár darabosan tud csevegni s őszinte volt minden szava.

A puszták fia volt ez az ember, kinek lelkén, egész lényén megérzett a hamisitatlan egyszerüség, őszinteség.

Szóval az uj ispán nagyon kedvező szinben mutatkozott be a kasznárlakban.

Jolán szinte felvidult és már előre örült mindig az estéknek, mikor együtt lehettek. O zongorán játszott, az ispán meg énekelt szép bariton hangján.

Igy teltek, multak a napok. Jolán meg volt elégedve sorsával s most már jövője sem tünt föl előtte olyan szürkének. Kezdett tervezgetni, ábrándozni. Tizenkilencz éves volt s kezdte érezni, hogy szive van, a mely oly hangosan vert, mikor a fiatal ispán ott ült mellette.

Lassan-lassan egészen belopta magát szivébe az ispán képe s mikor az ő fehér, lányos szobájában egyedül volt, ugy elgondolkozott valami csendes, egyszerü boldogságról.

Jolán kezdte szeretni az ispánt s a fiatal férfi sem maradt közönyös s viruló pusztai virág iránt. Az ő szive is tüzet fogott s ugy örült a lelke annak a gondolatnak, hogy ez a szép virág csak neki nyilik, neki illatozik.

Nem is titkolta sokáig érzelmeit. Egy sejtelmes, hangulatos nyári estén ott bolyongtak a kertben. Mindketten hallgattak s mindketten érezték a poetikus est keltette édes, mámoritó vágyakat.

Az ispán egyszerre megállt. Keze a leány kezét kereste s mikor ott érezte kezében a leány puha, meleg, kissé remegő kezét, csak odavonta magához, átölelte karcsu derekát s beszélt hozzá elfojtott, szenvedélyes hangon.

— Jolán tudna-e engem szeretni igaz, hüséges szerelemmel? Én szeretem igazán, őszintén. Egyszerü ember vagyok. Nem igérhetek fényt, ragyogást, de adhatok egy őszinte, szerető szivet, csendes, boldog otthont.

A leány nem szólt, kezét nem vonta el a férfi kezéből. S a hogy odavilágitott a hold, a férfi láthatta, hogy könny csillog a leány szemében. Es ez a könny igaz vallomás volt. Tudta már, hogy a leány szereti, ha egy szóval sem mondta.

Boldogak voltak, mert nem gondoltak semmire, — nem gondoltak, hogy jöhet veszély mely romlással fenyegetheti az ő szerelmüket s tönkreteheti csak ugy, mint elhervasztja a dér a fakadó virágot.

II.

Az uraságnak vendégei érkeztek, kik között egy daliás főhadnagy is volt.

Az uraság vendégei tiszteletére nagy vadászatot rendezett. A vadászat helyéül azt a pusztát szemelték ki, hol Jolánék laktak. Náluk rendelték meg az ebédet is.

velek szétmentek a katholikus főpapokhoz, főurakhoz.

S most csináljuk meg az akczió mérlegét azon az iven, amit az ujságirók maguk közt, meg némely ismerősük közt köröztek: összegyült körülbelül huszezer korona.

Leirja aztán, hogy az ujságirók ivén 20.000 korona gyült össze, a főpapok és mágnások ivén pedig 800 korona. Névleg pellengérezi e mellett Majláth püspököt aki adott és Zichy grófokat kik nem adtak. Kiemel pedig egy szabadkőmives páholyt, mely évi 150 koronát ajánlott fel 10 évig.

Mondhatom, mikor a sima modorban s érzelmesen megirt czikket elolvastam, nem esett jól a bőrömben lenni. Magam is évek óta küzdök egész odaadással a keresztény felfogás és morál ügyéért, kétszeresen is kolléga esetéről volt hát szó s tekintettel arra, hogy rideg számokra volt alapitva a czikk, igaznak tartottam, daczára, hogy szabadkőmives jótékonyságról is volt szó benne.

Elvégre miért ne adnának a szabadkőmívesek katholikus irányu iró *temetésére.* Azt hiszem egy rátában is kifizetnék mindért egyszerre.

Mondhatom rossz éjszakát csinált nekem ez a dolog.

Ma aztán Cziklay nyilatkozik ez ügyben következőleg:

Tisztelt szerkesztő ur!

Az Áldor-árvák dolgában a »Budapesti Napló« aposztrofálván a katholikus főpapságot és főurakat, az »Alkotmány« mai számában annak a reményének adott kifejezést, hogy a B. N. ténybeli tévedéseit én, az árvák kurátora sietni fogok kellő értékükre leszállitani. Az »Alkotmány« felhivására kötelességemnek tartom a következőket elmondani:

A két ujságirói egyesület (az Orsz. Pázmány-Egyesületet és a Budapesti Ujságirók Egyesületét értem) minden lehetőt elkövetett, hogy a hosszas időn át betegeskedő Aldor Armint és annak családját gyámolitsa; gyógykezeltették, orvosságot vettek, 8 héten át 50—50 koronát nyujtottak nekik s midőn meghalt, tisztességgel eltemették s az özvegyet s az öt árvát oltalmukba vették. Még a kuratorium megalakulása előtt felhivást intéztem a pályatársakhoz, hogy a család megmentése érdekében állandó havi segélyt ajánljanak meg. Büszkén konstatálhatom, hogy felhivásomat fényes eredmény koronázta. Az alantabban névleg is megnevezett kollégák 10 évre szóló kötelezettséggel következő havi járandóság fizetésére kötelezték magukat: Bleicher Miksa havi 1, Bonitz Ferencz 4, Cziklay Lajos 10, Fekete Ignácz 2, Fuchs Lajos 2, Gelléri Mór 2, Heltai Ferencz 4, Hoitsy Pál 6, Hollósy Géza 2, Hortoványi József 10, Kóbor Tamás 2, Lendvai Sándor 2, Margalits Ede 5, Sturm Albert 2, Szatmári Mór 1, Szemnecz Emil 3, Sziklay János 2, Vészi József 10, továbbá ugyancsak ő a Budapesti Napló szerkesztőségének tagjai nevében 30, Zelliger Vilmos 5 koronát. Egyszersmindenkorra adakoztak: Deutsch Antal 20, Falk Zsigmond 20, Fürst László 30, Fenyő Sándor 20, Markos Gyula 20, Friedmann Lipót 25 s Neményi Ambrus 100 koronát. Az Országos Pázmány Egyesület és a Budapesti Ujságirók Egyesületének segitőalapjai pedig arra kötelezték magukat, hogy szintén 10 éven át havonkint 30—30, összesen 60 koronát fizetnek ugyan e czélra.

Midőn a kuratorium (Bonitz Ferencz, Cziklay Lajos, Hoitsy Pál, Kiss János dr., Margalits Ede dr. és Vészi József) megalakult, abban állapodott meg, hogy az özvegy keresetképességének biztositására trafikot kér számára a pénzügyminisztertől és hogy ennek berendezésére szükséges 3—4000 koronát közadakozásból gyüjti össze. E végből a kuratorium összes tagjainak aláirásával kérő leveleket intéztünk a nagyobb egyházi javadalmasokhoz s a katholikus mágnáscsaládokhoz, nem kételkedvén, hogy — mert katholikus lap szolgálatában kidőlt ujságirónak teljesen magukra hagyott árváiról van szó — a szükséges összeget könnyü lesz beszerezni. Az eredmény azonban messze mögötte maradt várakozásunknak, amennyiben a szétküldött 125 kérőlevélre eddig csak 26 nagyobb egyházi javadalmastól érkezett adomány mintegy 800 korona értékben; további kisérletképpen 5 mágnáshoz és 5 mágnásnéhoz küldtünk kérő levelet, de válasz csak egytől érkezett — nemlegesen. Ezt az eredményt kötelességszerüleg jelentettem be a B. U. E. választmányának (be fogom jelenteni az O. P. E. választmányának is) s nem füztem ahhoz semmi magyarázatot.

Igy áll a dolog s azt hiszem, ugy szolgálom legjobban az igazságot, hogy az »Alkotmány« szives felhivására e száraz tényeket konstatálom. Van-e ténybeli tévedés a B. N. közlésében, azt a t. szerkesztőség itélje meg a fentebb objektive előterjesztett hivatalos adatokból. — Kelt, Budapest, 1901. év május hó 23.

A t. szerkesztőség kész szolgája

Cziklay **Lajos,**

az Orsz. Pázmány-Egyesület és a Budapesti Ujságirók Egyesületének alelnöke, mint az Áldor-árvák kurátora.

Ime e számitásból kitünik, hogy a szabadkőmives páholy szokása szerint titokban marad. Nincs nyoma sehol, pedig csak nem sikkasztották el amit adott volna? Zsidó is annyi szerepel az iven, amennyi még a budapesti lakók perczentjével sem áll viszonyban, nem hogy az ujságirók perczentjéből volna a kvóta arányában képviselve a zsidóság.

Miért hát a lárma, mikor még az ivek vissza sem érkeztek?

Elvégre a főpapság tán még sem automata, melybe be kell dobni egy gyüjtő ivet, aztán jól megrángatni s ha azonnal nem ömlik belőle a bankó akkor meg hajigálni sárral.

A keresztény irányu hirlapiró egylet még ma született gyerek mégis annyit ad mint a másfél millióval biró B. U. E. és mégis egyforma áldozatot hoz mind két egyesület.

Ime ezért nem helyeseljük mi a közös dolgokat, miért egyes oldalról mindig száz perperczentre dolgoznak, ha valamit néha — adnak.

Kell-e az államositás?

— A teher marad, a jog megszünik. —

A tervezgetések után végre napirendre kerül a nagyváradi *községi* iskolák épitésének ügye Nagyváradon, akár lesz sikere az államositás iránti törekvéseknek, akár nem.

Nem vagyunk barátai az államositásnak több okból; és daczára a város iránt bizonyos oldalról megnyilatkozott jóindulatnak, nem is hiszszük, hogy a közzel jövőben a községi iskolák államositása bekövetkezzék.

Semmiképen sem helyeseljük, hogy minden téren az állam kezében összpontosuljon az igazgatás, mindent czentralizáljunk az állam rendelkezése alá.

Jolán már kora reggeltől sürgött-forgott. Azt akarta, hogy meg legyenek elégedve mindennel.

Mikor aztán a vendégek megérkeztek, Jolán is eléjük sietett.

Az uraság bemutatta neki vendégeit. Utoljára maradt a főhadnagy.

— Darvay Kálmán — mutatta be magát a főhadnagy, miközben sóvárgó tekintettel nézte az előtte álló gyönyörü leányt.

Jolán elpirult s a főhadnagy ugy érezte, mintha az a kicsi kéz egy kissé remegne az övében.

Aztán elváltak. Jolánt gazdasszonyi teendői a konyhába szólitották. Ebéd után aztán maga az uraság jött ki hozzá. Megköszönte neki a pompás ellátást s kérte, hogy menjen be hozzájuk. Jolán engedett a kérésnek. Bement a férfiak közé s csakhamar a zongora mellé ült.

A főhadnagy meg odaállott mellé. Gyönyörü, érczes hangja volt a főhadnagynak s a mint énekelt, Jolán mintegy akaratlanul is ott felejtette tekintetét a főhadnagy daliás alakján. A főhadnagy is ugy érezte, hogy valami szokatlan gyöngeség vesz erőt rajta, amint odapillantott Jolán nagy, melegfényü kék szemeibe.

Egész éjjel nem mozdult a lány mellől Tüzzel udvarolt neki s Jolán meg csak hallgatta. Ugy érezte, hogy a főhadnagy hangja megrezegteti a szivét. O még nem igen ismerte a férfiakat. Nem volt alkalma még összehasonlitást tenni közöttük s most mikor ott látta maga mellett az elegáns, sikkes, finom modoru főhadnagyot s nem messze tőlük az ispánnak szögletes, keresetlen mozdulatait s egy-egy odatévedt elejtett szót valami kukoricza eladásról is meghallott, ugy érezte, mintha valami hidegség lopná be magát a szivébe az ispán iránt. Egyszerre nagyon közönséges embernek tünt föl előtte az ispán.

Aztán meg a főhadnagy oly kedvesen is tudott csevegni. Ugy magával ragadta a leányt hogy az észre sem vette, hogy mulik az idő. Reggel felé járt az idő, mikor a vendégek távoztak.

A főhadnagy is elbúcsuzott Jolántól.

— Isten vele kisasszony. Nem akarok végleg búcsut venni, mert hosszabb ideig itt szándékozom maradni s ha a kisasszony megengedi, többször is teszem tiszteletemet.

Aztán kissé szentimentális hangon tette hozzá:

— Hisz oly kellemesen éreztem magam nagyséd kedves társaságában.

Jolán elpirult s szinte zavartan hebegett valamit, amiből a főhadnagy megértette, hogy mindig szivesen látják.

Mikor a vendégek eltávoztak, Jolán is szobájába akart térni, de az ispán visszatartotta.

— Bocsánat Jolán, de néhány szóm volna kegyedhez.

Talán kissé nyersen szólt az ispán, mert Jolán megütközve tekintett rá s kissé izgatott hangon szólt:

— Tán csak nem akar megleczkéztetni?

— Nem Jolán, ahhoz nincs jogom, — szólt az ispán. En csak kérhetem magát — s arra akarom kérni, ne fogadja többé a főhadnagyot. Tegye meg az én kedvemért.

Jolán felkaczagott. Tán a mámoros éjszaka emlékei, vagy ki tudja mi tartotta fogva lelkét, mikor kissé kaczéran, — nevetve szólt az ispánhoz.

— Talán bizony féltékeny? Hja a főhadnagy szép ember s milyen kedves? Veszedelmes vetélytárs lehet.

Talán nem is gondolt a leány semmire. Talán csak évődés, fiatalos tréfa volt az egész, de az ispán mégis ugy érezte, mintha minden szó a szive közepébe nyilalna. Es mikor szobájába tért, még sokáig bámult ki az ablakon s egyre jobban megérlelődött benne az a gondolat, hogy elvesztette Jolánt.

A leány meg nyugodtan aludt s talán éppen a szép főhadnagyról álmodott . . .

III.

Darvay főhadnagy majd mindennapos lett a kasznárlakban. Jolán atyja szivesen látta a főhadnagyot, ki uraságának rokona volt. Leányát nem féltette, mert ismerte becsületes tiszta lelkét. Pedig biz nem lett volna kár kissé jobban vigyázni a leányra.

Annál is inkább, mert az államositás által a város nem nyerne éppen semmit, sem erkölcsi, sem anyagi téren, ellenben elvesztené a legkisebb befolyását is a város népoktatására.

Az egyik községi iskolai igazgató-tanító egy levelet intézett az iskolaszék elnökéhez, amelyben azt irja, hogy a kultuszminiszterium illetékes osztálytanácsosa határozottan kijelentette, miszerint szó sem lehet arról, hogy a nagyváradi községi iskolákat az állam átvegye.

Nem tulajdonitunk semmit ennek a nyilatkozatnak, mert ha nem tévedünk, itt az informáczió volt téves és pedig olyan irányban, hogy az iskolák átvétele ellenében az állam csupán az 5%-os iskola adót és a meglevő épületeket kapná.

Hát ilyen informácziót más választ nem is adhatott az illető min. osztálytanácsos.

Nagyváradon az 5%-os iskola adó nem több 32—35 ezer koronánál.

Lássuk ezzel szemben, hogy miként fejlődött és nőtt évről-évre azon összeg, a melyet a város a községi iskolákra kiadott.

Az állam által adott évi 14000 korona segélyen, az 5 % iskolaadón és a csekély tandijon kivül a város

1892-ben 28,215 koronát,
1896-ban 53,134 koronát,
1900-ban 79,547 koronát

költött házi pénztárából az iskolákra, mig a közs. iskolák összes kiadása a fentebbi bevételek figyelembe vétele nélkül az 1900. évben 185,143 koronára rugott.

Csak a naiv, tájékozatlan ember gondolhatna arra, hogy az államositás esetén ezt a várostól nem követelné az állam.

Tehát nem nyerünk a jelenlegi állapot mellett semmit. De nem nyerünk az iskolák épitése révén sem. És a városi tanács ebben tévedett, pedig már jól ismerhetné a kormány jóakaró áldozatkészségét (!) városunk irányában.

A tanács ugyanis az gondolta és itt tévedt nagyot, hogy az államositás révén kieviczkél a csávából s megszabadul a tervezett iskolaépületek és a külvárosi iskolák felépitésének kötelezettségétől. Ezen gondolatnak nyiltan is kifejezést adott a kir. tanfelügyelőhöz intézett átiratában.

Hát ilyen alapon nem lehet az államositásról beszélni. Az állam nem csak a mostani kiadások összegét és a szükséges épületeket követelné a várostól, hanem a népoktatási szükségletek rohamos fejlődésével, szaporodásával a felmerülő különbözetet is köteles lenne a városi pénztár viselni, anélkül, hogy bármi jogot formálhatna az iskolák ügyeinek intézésére

Már pedig ha igy is, ugy is a miénk a teher, a rendelkezési jog is legyen a miénk s elégedjék meg az állam a törvényszerinti felügyelettel. *Vid.*—

Sipos Orbán ünneplése.

— Saját tudósitónktól. —

Nagyvárad, május 25.

Biharvármegye érdemekben megőszült, derék tanfelügyelőjét, *Sipos* Orbánt névnapja alkalmával tisztelői s barátai meleg ovácziókban részesitették. Üdvözölték őt vallás és nemzetiség különbség nélkül, mint kiváló tanférfiut, ki a vármegye népoktatási ügyén szakavatott vezetésével oly sokat lenditett, üdvözölték a bölcs vezért, az ügybuzgó hazafit.

Már e hó 24-én jelentek meg a szeretett vezér előtt *Makucz* Ernő zárdalelkész vezetése mellett az Orsolya-zárda tanitónőképezdei növendékei, kiknek szónoka igazán szép beszédben üdvözölte szeretett tanfelügyelőjüket, aki meghatottan és találós szép beszédben mondott köszönetet leendő munkatársainak.

A róm. kath. fitanitóképezdét *Nogely* István kanonok igazgató és *Heilinger* József tanár képviselték.

Estefelé *Beleznay* tanár vezetésével a községi polgári iskola finövendékei szerenádot adtak az ünnepeltnek.

Orbán napján — május hó 25-én — az üdvözlők sorát a hivatalbeli munkatársak nyitották meg. *Szemes* Imre kir. segédtanfelügyelő tolmácsolta a tisztviselőtársak hódolatát és hü ragaszkodását.

A nagyteleki-utczai Szt Vincze-intézet tagjai pedig ez idén is remekül álltak meg helyüket: óvodások, elemisták, polgáristák, kisdedóvónő jelöltek tekintélyes számu küldöttsége üdvözölte a vezért.

A községi polgári leányiskola két tagu küldöttsége szép virágkoszoruval lepte meg Sipost.

A biharmegyei tanitó egylet, a nagyváradi közs. tanitóintézetek tantestülete, az izraelita elemi és polgári, a községi polgári fiu és leány iskola, a nagyváradi női kereskedelmi iskola, az Auspitz-féle elemi és polgári iskola igazgatósága is igen szép szónoklataikkal adtak igaz kifejezést azon igaz tiszteletnek, szeretetnek és ragaszkodásnak, melyet felügyelőjük iránt önzetlenül éreznek.

Személyes üdvözletükkel tisztelték meg az ünnepelt férfiut a gör. kath. tanitóképző intézet tanári kara élén *Laurán* püspöki helynökkel, aki remek szónoklatában igen szépen fejtette ki a viszonyt, mely az egyház és az állam érdekeit kölcsönösen előmozditja a haza javára és boldogitására.

A nagyváradi gör. kel. püspöki helynököt *Mangra* Vazul protosincel képviselte.

Az üdvözlők sorában ott voltak még:

A Beleznay család, *Szücs* Izsó ipariskolai igazgató, *Mezey* Mihály közjegyző, *Kuncz* Elek nagykereskedő, a gör. kath. elemi iskola tanitói, *Ember* György tanitó és tanügyi iró, *Békefi* róm. kat. tanitó, *Ardelean* dr. gör. kath. lelkész, *Füredi* László megyei tisztviselő, *Hranyiczky* Károly árv. elnök, *Csóra* István kultuszminiszteri tisztviselő, *Réz* és *Pataky* rendőrfogalmazók és még igen számosan.

A kit legelőbb kellett volna emliteni, dr. *Schlauch Lőrincz bibornok-püspök* is igen lekötelező figyelemben részesitette a vármegye tanfelügyelőjét nevenapja alkalmából.

Az Orsolya-szüzek is meleg hangu üdvözlő iratban fejezték ki szerencsekivánataikat.

*

Az ünnepély után a tantestület tagjai barátságos összejövetelre, élükön az ünnepelttel, a Rimanóczyba vonultak, hol felköszöntésekben ismét nem volt hiány s hol természetesen ismét *Sipos* Orbánt köszöntötték fel, előbb *Vaday* József igazgató, aztán *Hegyesi* Márton iskolaszéki elnök. A társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

A főhadnagy ügyes, tapasztalt világfi volt — leány meg könnyenhivő, fiatal. Nem volt nehéz a győzelem annál is inkább, mert az ispán ama átmulatott éjszaka óta távol tartotta magát Jolántól.

Sietett is a főhadnagy az ostrommal. Alig pár nap mulva, mikor Jolánéknál volt, már kitárta szive érzelmeit. Beszélt nagy szerelméről. Aztán meg olyasfélét is emlegetett, hogy neki nem kell pénz, vagyon, csak egy szerető sziv.

Mint édes méreg, ugy járta át Jolán egész valóját a főhadnagy vallomása. Nem tudott szólni, csak akkor ijedt föl, mikor a főhadnagy megcsókolta.

Kiáltani akart, de nem volt rá ideje, mert az ispánt látta maga előtt, ki éppen hazajött s az ablakon át látta, amint a főhadnagy a leányt megcsókolta. Egyszerre erőt vett rajta a szenvedély. Berohant a szobába s valami erős gorombaságot akart mondani a főhadnagynak. De aztán mintha mást gondolt volna. Nyugodtan, határozottan beszélt.

— Főhadnagy ur, láttam, mikor Jolánt megcsókolta. Ne kérdezze mily jogon szólok a dologba. Én csak azt mondom, hogy e ház becsülete szentség előttem s nem fogom türni, hogy itt léha kalandokat hajhásszanak.

Jolán beleakart szólni az ispán szavába, de mikor odapillantott az ispánnak szenvedélytől kipirult arczába, szikrázó szemébe, nem mert szólni. De érezte, hogy soha ily szépnek nem látta ezt az embert. És szinte szánakozva tekintett a mellette álló főhadnagyra, ki zavartan babrált kardbojtjával. Az ispán meg tovább beszélt.

— Főhadnagy ur, — én lovagias embernek tartom s becsületszavára kérdem, — menyasszonya kegyednek ez a leány?

— Mi köze hozzá, — pattant föl most a főhadnagy is. — Ha végezni valója van velem, — rendelkezésére állok, de itt nem türöm, hogy leczkéztessen.

Az ispán revolvert vett elő. Odaszegezte a főhadnagy mellének s tompa, szinte suttogó hangon beszélt hozzá.

— Főhadnagy ur, — ezt a leányt én is szeretem. Es mert szeretem, inkább tudjam róla azt, hogy másnak a hitvese, mint hogy — szeretője legyen másnak.

Jolán felsikoltott s odaborult a pamlagra Az ispán meg csak beszélt tovább.

— Azért még egyszer kérdem főhadnagy urat, — adja tiszti szavát, hogy nejévé teendi e leányt. Mert ellenkező esetben nem állok jót semmiért . . .

A főhadnagy átérezte a helyzet komolyságát. Tán azt is érezte, hogy annak az embernek igaza van. Nem akart nevetségessé válni, s valami szinpadias mozdulattal odalépett a halovány, reszkető leányhoz s aztán bizonyos affectált pathosszal szólt oda az ispánhoz:

— Hát ha tudni kivánja uram, igen, a kisasszony menyasszonyom!

— Köszönöm, — mondta tompa hangon az ispán s szó nélkül távozott.

Nekivágott a pusztának s ment czél nélkül, irány nélkül fájó szivvel, zakatoló agygyal, — de azzal a tudattal, — hogy talán megmentett egy könnyenhivő leányt a gyalázattól. Es ez a gondolat valami csendes, fájó megnyugvást lopott be zaklatott szivébe . . .

IV.

— Igen tisztelt kisasszony! Remélem, hogy e levelem nem igen fogja meglepni s nem fogja rossz néven venni, ha előre is kijelentem, hogy tegnapi nyilatkozatom semmi komolyabb jelleggel nem bir. — Az az ostoba paraszt erőszakolta rám ama nyilatkozatot s én csak ama kegyedre nézve kinos jelenetnek akartam véget vetni. — Sajnálom, de még most nem vagyok azon helyzetben, hogy nősülésre gondoljak. Bizva kegyed bocsánatában, maradtam kiváló tisztelettel — Darvay főhadnagy.

— Nyomorult, — susogta Jolán, mikor e levelet elolvasta. Nem sirt, nem zokogott, mikor arra az emberre gondolt, ki most már csak undort hagyott hátra lelkében. De mikor eszébe jutott az a másik, az »ostoba paraszt«, — akkor megeredt a könnye. — Most érezte csak, hogy mennyire szereti ezt az embert, kinek egyszerü, csiszolatlan külseje nemcsak szivet, aczél jellemet s becsületet takar. Oh mint szeretett volna most odaborulni az ispán keblére s ugy kérni bocsánatát.

Nem volt rá szükség. Az ispán ott állt mellette. Valami végezni valója lett volna a

UJDONSAGOK.

—

Jöjj el szentlélek Isten . . .

Öröm ünnep, a Szentlélek eljövetelének napját üli ma és holnap a keresztény világ. Emlékét ama fenséges jelenetnek, midőn az elzárkózott apostolokra a Szentlélek tüzes nyelvek alakjában szállott s megerősitvén őket a hitben; elindultak a világ minden tájára, hirdetni Jézus Istenségét, az Üdvözitő tanitását. Öröm tölti el a sziveket s a templomok boltivei alatt felhangzik a buzgó ének: Jöjj el Szentlélek Isten . . .

*

A nagyváradi l. sz. székesegyházban ma, Pünkösd első napján különösen nagy fénynyel, egyházi pompával megy végbe az istenitisztelet. Dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspök tartja az ünnepélyes szent misét s *Radnay* Farkas praelatus ünnepi hitszónoklat t tart. Ezután Ő Eminenciája a bérmálás szentségét osztja ki. Ez alkalommal is figyelmeztetjük a bérmálandókat, hogy reggel 8 órára pontosan jelenjenek meg a székesegyházban s áldás előtt ne távozzanak.

A *szent mise* alatt az ének- és zenekar a következő egyházi zeneműveket adja elő:

Dr. Szemethy: Ecce Sacerdos.
Zangl: Ünnepi mise g-moll.

Bérmálás alatt:

Drahlovsky: Veni sancte.
Beleznay: »
Kers h: »
Alban Lipp: »
J. B. Thaller: »
Kempter: »
Zsasskovszky: »

Pünkösd második napján a várad-olaszi-i plebánia templomban búcsu lesz.

*

Mégegyszer figyelmeztetjük a bérmálásra készülő közönséget, hogy *Gerő* Ármin rendőrfőkapitány a bérmálás alkalmából a következő bérkocsi dijakat állapitotta meg: bármely városrészből a székesegyházhoz vagy onnét vissza: egyfogatu bérkocsi 1 korona, kétfogatu 2 korona; — bármely városrészből a székesegyházhoz, oda és vissza 1 és fél órai várakozással: egyfogatu 3 korona, kétfogatu 6 korona; — minden további fél órai várakozásért egyfogatu 40 fillér, kétfogatu 80 fillér.

—

A mi ünnepünk.

— A Pázmány-Egylet Nagyváradon. —

A sajtónak, a keresztény magyar sajtónak lesz szerény házi ünnepe mához egy hétre.

A mi ünnepünk.

Összejövünk, akik Nagyváradon az irodalomban és napi sajtóban a magyar, nemes és keresztény iránynak vagyunk hivei s körünkben fogjuk üdvözölni budapesti és vidéki elvtársaink képviseletét, az *Országos Pázmány-Egyesület* választmányát.

Nekik is, nekünk is nehéz a helyzetünk.

Magunkban állunk, erősitést csak önmagunkban találunk és az eszme igazságában, melyért tollat fogtunk.

Kezet kell egymásnak nyujtanunk, vállvetve dolgoznunk, hogy győzedelmeskedhessünk. Mi tylük, a központtól várunk lelkesitést, ők a vidékre akarnak támaszkodni. Ismerjük meg egymást, akkor tudatára ébredünk erőnknek s az erők ismerete már fél győzelem a harczban.

Ilyen kézfogás lesz a Püspökfürdőben Szentháromság vasárnapján. Harczba menő katonák szoritanak kezet egymással: Pázmány katonái.

*

Az ünnep szerény keretben fog lefolyni, a mi a budapestiek óhajtása. *Délelőtt 11 órakor* az O. P.-E. tartja rendes választmányi ülését, melyre a nagyváradi összes tagok hivatalosak. Este pedig a *Püspökfürdőben* lesz a nagy közönség számára előadás, melyet *Margalits* Ede dr. egyetemi tanár, az egyesület elnöke nyit meg rövid beszéddel. Dr. *Kiss* János egyetemi tanár római utjáról tart szines vetitett képekkel élénkitett előadást, közben ének- és zeneszámok lesznek. Az előadás *hét* órakor kezdődik.

———

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Május 28. A városházát épitő bizottság ülése d. u. 3 órakor.
Junius 1. Szinügyi bizottsági ülés d. u. 3 órakor.
Junius 2. A zeneiskola hangversenye d. e. ½11 órakor.
Junius 2. Az »Országos Pázmány-Egyesület« választmányi ülése és ünnepélye Nagyváradon.
Junius 2. Iparkamarai választások.
Junius 15. Katholikus kör majálisa.

—

* A **tábori püspök Nagyváradon**. Dr. *Belopotoczky* Kálmán tábori püspök, nagyváradi kanonok a pünkösdi ünnepekre Nagyváradra érkezett.

* **A polgármester itthon**. Dr. *Bulyovszky* József, polgármester tegnap este a gyorsvonattal Nagyváradra hazaérkezett.

* **Az uj városháza tervei**. Már emlitettük, hogy a miniszteri jóváhagyás végett felküldött városháza terveket a kereskedelemügyi miniszterium müszaki osztálya felülvizsgálta s ennek alapján a miniszter a terv megváltoztatását akarja. Mint értesülünk, ezek a módositások oly lényegesek, hogy nagyon megnehezitik a városháza felépitését, mert jóval kissebb terület marad a kikijelölt helyből a városháza czéljaira, mint tervezve volt. *A miniszter olyan átalakitását kivánja a terveknek, hogy a nyugati részen, az ujvárosi plébánia épület mellett egy utcza hagyassék* s *igy a városháza teljesen szabadon álló épület legyen.* Ez által az egész terv ujra átdolgozandó s nagy kérdés, hogy az összes hivatalok elhelyezhetők lesznek-e az uj városházában, a mi pedig a fő czél volt. Az első tervezés szerint ugyanis a keresztépületet csak egy emeletesre tervezték s éppen azért alakitották át a tervben ezt a részt is két emeletesre, hogy minden városi hivatal elhelyezhető legyen a városházában. Az udvarokat megszükiteni igen nehéz, mert most is igen szükek. Ezen módositás által a körözs-utczai rész kiképzése is egészen más — megvalljuk elég előnyös — alakban vihető keresztül, de az őrtorony itt nem helyezhető el. Szóval a miniszter a határozatával alaposan belőtt az uj városházának. A miniszter leiratát május hó 28-án tárgyalja a városháza épitése tárgyában kiküldött bizottság.

* **Tömeges hadapród-helyek betöltése.** A jövő tanév kezdetén a császári és királyi hadapródiskolákban igen nagy számban fognak növendékeket fölvenni. Az intézetek ezek: A bécsi, budapesti és prágai gyalogsági hadapródiskolák I. évfolyamába, egyenkint 90 növendéket. A károlyvárosi, königsfeldi, lobzowi, nagyszebeni, trieszti, marburgi, liebenaui, pozsonyi, innsbrucki, temesvári es kameniczi gyalogsági hadapródiskolákba, valamint a strassi és lembergi hadapród-iskolák I. évfolyamába egyenkint 50—50 növendéket. A bécsi tüzérhadapród-iskola I. évfolyamába 90 növendéket. A hainburgi utász-hadapród-iskola I. évfolyamába 50 és végre a morva-fehértemplomi lovassági hadapródiskola I. évfolyamába 50 növendéket. A gyalogsági iskolába való fölvételt czélzó folyamodványok a legközelebb fekvő hadapródiskola parancsnokságához, a többire vonatkozó kérvények pedig az illető iskola parancsnokságához legkésőbb folyó évi augusztus 15-ig küldendők be.

* **Birói kinevezések.** Ő felsége a király dr. *Fabiny* Ferencz kuriai birót a szegedi itélőtábla elnökévé, *Frenreisz* István kuriai birót a budapesti itélőtáblához tanácselnökké nevezte ki. A szegedi tábla uj elnöke Fabiny Teofil volt igazságügyminiszternek fia.

* **A bankkormányzó magyarországi körúton**. *Bilinszky*, volt osztrák miniszter, az Osztrák-Magyar Bank főkormányzója, mint már irtuk, jelenleg Magyarországon körutazáson van s megvizsgálja a bank-fiókokat. Temesvárról Aradra ment s onnét az ünnepekre Bécsbe utazott vissza, az ünnepek után pedig ujabb körutra indul Erdélybe s a marosvásárhelyi, kolozsvári stb. fiókok megvizsgálása után Nagyváradra jön.

* **Betörők egy adóhivatalban.** Pár évvel ezelőtt történt, hogy a rumai adóhivatalban négy veszedelmes ember: Sztojadinovics Milán rumai, Sztakics Vovkó, Makics Vazul és Petrovics Dusán karlóczai lakosok betörést kisérlettek meg, mely azonban akkor meghiusult azáltal, hogy Sztojadinovics egy »jó barátját« szintén beleavatta a titokba s ez az ottani rendőrséget előre figyelmeztette a betörésre. Ennélfogva a rendőrségnek sikerült akkor a

---

leánynyal s ép akkor lépett be. Látta a levelet a leány kezében, látta mint gyurja össze azt a leány s hallotta azt az egy szót is: »nyomorult«. — Megértette egyszerre a helyzetet. Lassan oda ment a leányhoz.

— Jolán, — susogta szelid, kérő hangon.

A leány felugrott, odaborult a férfi mellére s ugy beszélt hozzá zokogástól elcsukló hangon.

— Bocsáss meg! Egy pillanatra megtántoritott a fény, a ragyogás. De elmult, eltünt a mámor s most érzem csak, mennyire szeretlek te igaz, becsületes ember.

Az ispán arcza is felragyogott a boldogságtól. — Végig simogatta a leány aranysárga haját s ugy beszélt hozzá jóságos, beczézgető hangon.

— Megbocsátok én édes, szerelmes virágom! Most tudom, hogy többé nem kell félnem attól, hogy elveszitlek. Megtanultad most, hogy nem a külső fény, a külső csillogás adja meg a boldogságot, hanem a sziv, a lélek nemessége, — tisztessége. És hiszem, hogy meg is fogod becsülni tudni becsületes, igaz szerelmemet, ha nincs is rajtam aranysujtásos attila.

A leány boldogan nézett föl a férfi arczába s a férfi kiolvashatta a leány szemeiből azt a fogadást, — mely egy életre szóló, igaz, tiszta boldogságot igér.

———

négy betörőt az adóhivatalban elfogni. Sztojadinovics csak egy hónappal ezelőtt hagyta el a börtönt és visszatért Rumára. A megrögzött gonosztevő azonban nem tudott nyugodni. Ujra összeszedte a bandáját s tegnapelőtt ujra behatoltak az adóhivatalba és hozzáláttak a Wertheim-szekrények kifurá ához. A véletlen azonban ismét megakadályozta gonosz tettüket. Egy rendőr őrjárat véletlenül arra czirkált s ennek feltünt, hogy az adóhivatalnak a vastáblákkal becsukott ablakain át világosság szürődött ki. A rendőr őrjárat azonnal értesitette a központi rendőrséget. Körülvették az adóhivatal bejáratait s azután behatoltak az udvarra. A betörők észrevették, hogy veszedelemben vannak s menekülni igyekeztek, miközben több lövést tettek a rendőrökre, de eredmény nélkül. A rendőrök is fegyverüket használták és egy Csirócs Milán nevü rendőr a banda fejét Sztojadinovicsot agyonlőtte. A banda többi tagjait is sikerült kézrekeriteni, kik ugyanazok voltak, kik négy évvel azelőtt kisérleték meg a betörést. Az elfogott betörőket átadták a irőságnak.

* **A kamarai választások.** A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara iparos beltagjainak választását a jövő vasárnap, *junius hó 2-án* ejtik meg a tüzoltó őrtanya nagytermében. A választás vezetésével *Andriska* Károly elnök, *Láng* József és *Sziládky* Ernő tagok vannak megbizva. Ezuttal előreláthatólag nem lesz oly zajos a választás. Az ipartestület vezető egyénei a következőket jelölték rendes beltagokul:

1. Bertsey György,
2. Weisz Gábor,
3. Andriska Károly,
4. Voszka Ferencz,
5. Rozslay Géza,
6. Ifj. Rimanóczy Kálmán,
7. Rendes Vilmos,
8. Óváry Lajos,
9. Ifj. Moskovits Mór,
10. Czeglédy Jenő,
11. Milibák József,
12. Ifj. Cser János,
13. Sziládky Ernő,
14. Czeglédy Sándor,
15. Széles Lajos,
16. Weisz Károly.

* **A közuti vasut vonalának kibővitése.** A mult évben a nagyváradi gőzmozdonyu közuti vasuton történt szerencsétlenségen okulva, a vasuttársaság azon a helyen. a v.-váraljai iskola közelében, ahol az összeütközés történt nébány házat, illetve területet óhajt kisajátitani, hogy a szük vasuti vonalat kibővitse. Nagyvárad városa a kisajátitás biztositásául 20,000 korona letételét kivánta a vasuttársaságtól. Tegnap a társaság ezen feltételnek eleget tet s 10600 koronát kötvényben és 10.000 koronáról szóló takarékpénztári részvényt letétbe helyezett.

* **Szocializsta kongresszus.** A szocziálisták lapja az alábbi felhivást közli: Felhivás a magyarországi szocziáldemokrata párt tagjaihoz! Elvtársak! a magyarországi szocziáldemokrata-párt ezidei kongresszusa az évi május hónap 26. és 27-én (a pünkösdi ünnepek alatt) Budapesten fog megtartatni. A kongresszus napirendjét a következőkben állapitottuk meg:

1. A pártvezetőség jelentése.
2. Szervezkedés és sajtó.
3. A küzdelem az általános választói jogért.
4. A képviselőválasztások és a szocziáldemokrata-párt.
5. A pártvezetőség választása.
6. Esetleges inditványok.

Testvéri üdvözlettel: A magyarországi szocziáldemokrata-párt vezetősége.

* **Thaly Kálmán Ocskay brigadéros**ról. A Századok legujabb füzetében *Thaly* Kálmán »Néhány adat Ocskay László életéhez« czim alatt, Jókay Mórnak »Szeretve mind a vérpadig« czimü regénye és a Herczeg Ferencz »Ocskay brigadéros« czimü drámája megjelenének alkalmából összegezi az Ocskay Lászlóra vonatkozó uj adatokat. Itt közöljük értekezésének a Herczeg drámájára vonatkozó részét:

»Ez utóbbi (az »Ocskay brigadéros«) rendkivüli szinpadi hatást keltett, mostanában sokat emlegetik és sürüen adják. Az igen vitéz és igen kalandos, de — mint könyvemben kimutattam — elvetemült condottieri-jellemü és sokszoros menthetetlen áruló (végül haza- s fejedelemáruló) Ocskay László alakjának a tragikai végkifejlődés szempontjából rokonszenvesebbé tételében a szinpadi hatás kedvéért, a történelmi valóság rovására a t. drámairó nem lépte-e tul a költőnek megengedett határokat? . . . ámbár jogom volna birálni, — nem tekintem föladatomnak. En, amit és amint Ocskayról a nevezett munkámban kétségtelen forrásokból meritve irtam: fentartom az utolsó betüig; mert a történelmi Ocskay László alakja nem változhatik, mint a szinpadié, hatások kedvéért költői phantasmagoriák szerint. A históriai igazság — ha azt megállapitani sikerült — szent, illethetetlen és örök.«

* **A hétről.** *Udvarias kérdés.* Háziaszszony: Kitünő ez a bor ugy-e? Már több mint 40 éves.

Vendég: Igazán? Saját töltés?

*

Szerbiában megfordult a természet rendje. A gólya nem tavasszal érkezik oda, hanem akkor, majd ha fagy . . .

*

Az országban sok jégverés volt mostanában. A jég például Tiszáék vetését is tönkretette.

*

A konakban csak egy gyerek van: Sándor király.

*

Ha mágnást protegálnak. Bankár: Es vannak a fiatalurnak képességei?

Protektor: Oh igen, udvarképességei.

*

Iskolából. Tanitó: Hogy hivják az olyan állatokat, melyek részint szárazon, részint vizben élnek?

A kis Kari: Fürdővendégeknek.

* **Az »elveszett városrész« csatorna-terve.** Annak idején megirtuk, hogy a budapesti szivattyu és gépgyár részvénytársaság akként készitette el Nagyvárad város általános csatornázásának tervét, hogy Magyar-utcza és környéke, amelyről egyszer már elveszett városrész czimen néhai *Justh* Sándor röpiratot is adott ki, egészen kihagyta a tervezetből. A városi tanács felszólitotta ennek pótlására a czéget, a mely tegnap már válaszolt s a pótlás végett bizottsági eljárásra határidőt kér.

* **Bányaadományozási ünnepély.** Nagybáród határában már korábban volt müvelés alatt az ottani kőszénben gazdag terület, de a rendszeres bányaüzem elemi okokból — viz hatolt a tárnákba — félbenmaradt. *Rosenfeld* Bernát birtoktulajdonos most nagyobb erővel s rendszeres bányakezeléssel üzembe veszi a területet. Nagy jelentőségü dolog ez szocziális szempontból különösen, mert egy vidék földhözragadt szegény lakossága keresethez jut a lánya müvelése által. Azonkivül gyáriparunkra, is fontos, hogy a közelből szerezhesse be szénszükségletét, még akkor is, ha csupán a fuvardijkülönbözetet nyeri meg. A bányaadományozási ünnepély junius hó 11-én tartatik meg *Rosenfeld* Bernát nagybáródi bányabirtokán. Délelőtt 10 órakor ünnepélyes mise lesz a nagybáródi gör. kath. templomban, délután fél 4 órakor kivonulás a bánya területre. Este 6 órakor a bányák és védneveik ünnepélyes adományozása, este 7 órakor pedig estebéd a Pallády-kertben Nagybáródon, amint ez már ilyen alkalmakkor szokás.

* **A jövő évi választók névjegyzéke.** Nagyvárad város jövő 1902. évi választóink névjegyzéke ellen beadandó felszólamlások és fellebbezések határideje tegnap járt le. Felszólalás csapatostól érkezett be a városhoz; összesen 55-en adtak be felszólamlást illetve felebbezést, legtöbben azért, mert kimaradtak a névjegyzékből. A felszólamlók a következők:

Moknács András, Csapp György, Wallerstein Dániel, Lusztig Jakab, Bodnár János, Resovszky Tivadar, Papp György, Henn János, Kóki András, Szalay József, Weimann Jenő, Tóth Gyula, Reismann Antal, Reisner Jakab, Pollák Sámuel, Rozenfeld Sámuel, Aranyi Albert, Grünvald Ignácz, Klein Jakab, Roth Henrik, Sonnenvirt Lipót, Schlesinger Fülöp, Deutsch Dávid, Fein Ignácz, Klein Áron, Szandicz Simon, Kesztenbaum Adolf, Klein Mózes, Weisz Sámuel, Weisz Lajos, Sonnenvirt Simon, Weiszfried Antal, Weisz József, Weisz Lázár, Weinberger Herman, Ullman Ignácz, Adler Mór, Ullmann Sándor, Spitzer Bernát, Pollák Ezsaiás, Algai Ferencz, Böthe Albert, Hechtman Lázár, Schvarcz Ignácz, Zách József, ifj. Klein Sámuel, Klein Jakab, Wallner Herman, Fuchs Sámuel, Neumann Jakab, Weisz I. Miksa, Bauer Endre, Kupfer Jakab, Schlésinger Márk, Krausz Mózes, Freund Hermann, Menning Sándor, dr. Becker István, Strasser Ignácz, Goldberger Sámuel, Löwenstein Márkusz, Krüger Aladár, Papp János. A felszólamlásokat közelebb veszi tárgyalás alá a központi választmány.

* **Egyetemi hallgatók segitése.** Az Egyetemi Kör a szegénysorsu hallgatók segitésére nagyobbarányu társadalmi akcziót inditott, mely nagyon kedvező eredménynyel zárult. Adomány czimén befolyt összesen 5870 korona 20 fillér, melyből 3889 koronát és 44 fillért tandijakra forditottak. A fenmaradó összeget a jövő évre tették félre, hogy hasonló czélból felhasználhassák.

* **A piczulás bankból.** Az ujvárosi régi piczulás-bankban f. hó 26-án ünnep miatt nem lesz befizetés. Nagyvárad, 1901. május 25-én. *Az igazgatóság.*

* **A délafrikai háboru költségei** hivatalos kimutatás szerint eddigelé 147,657.000 font sterlingre, vagyis körülbelül 3½ milliárd koronára rugnak. Ezenkivül az angolok vesztettek halottakban, sebesültekben és invalidusokban mintegy 100.000 emberi. Látnivaló, hogy a búrok nagyon drágán adják oda függetlenségüket.

IRODALOM.

A királyi várpalota nagy ornátusa. Megemlékeztünk már róla, hogy a budai királyi palota uj, Sz. Istvánról nevezett kápolnájának királyunk ő Felsége igazán fejedelmi ornátust készittetett. A hazai iparmüvészetnek valósággal diszére válnak ezek a gyönyörü, pompásan sikerült kivitelü egyházi ruhák, melyeket a budapesti *Oberbauer*-czég készitett. E nagy ornátumok illusztrációkkal diszitett leirása jelent meg *Demény* Dezső királyi várkáplán tollából. A füzetet az érdeklődőknek ingyen küldi meg az *Oberbauer*-czég (Budapest, IV. Vácai-utcza 17. szám.)

A Magyar Sion egyházirodalmi havi folyóirat májusi füzete megjelent a következő érdekes tartalommal:

A Gondviselés az élet bajaiban. *Gagyi* Györgytől. Ember és evoluczió, *Pethő* dr.-tól. A gyermek Krisztus köntöskéje, *Némethy* Lajostól. Irodalom és müvészet. Mihalovics Ede dr.: A kath. predikáczió története Magyarországon. Ismerteti *Békési* Emil. — M. J. Scheeben: Handbuch der katholischen Dogmatik. Ism. Pethő dr. — Pokorny Emánuel dr.: Ó-

szövetségi bibliai történetek. Ism. Z. — Filó Károly: A vértanu szelleme. Ism. K. — Divald Kornél: Müvészettörténeti korrajzok. Ism. X. — Győrffy János: Számtan és mértan. Ism Y. — Viktor Cathrein S. J.: Durch Atheismus zum Anarchismus. Ism. N. E. — Ruschek Antal: Alkalmi egyházi beszédek. Vegyes közlemények.

A pompásan szerkesztett folyóirat megrendelhető Esztergomban, Buzárovits Gusztávnál. Ara egész évre 12 korona.

MULATSAG.

A tiszti majális.

Nagy a mi hadseregünkben a vezényszó hatalma. Sehol olyan pontosan nem dolgoznak vezényszóra, mint nálunk; azt hinné az ember, csupa gép valamennyi baka, mikor a főlebbvalója vezényel.

Van azonban egy vezényszó, a melyet eddig még nem vettek be az Exercier-Reglement-ba, de a melyet mégis legszivesebben hall minden szubaltern tiszt, a kadét és önkéntes; csak egy szó az:

— Tánczolni!

Ezt a vezényszót hajtják végre a lehető legpompásabban, a miről hiteles tanuságot tehetnének a legbájosabb »döntnökök (Schriedsrichter)«, a nagyváradi hölgyek.

Tegnap is ez volt a napi parancs: tánczolni! S kerekedett rá olyan jó kedv a Püspökfürdőben, a milyen valamennyi tiszti estélyen és majálison szokott lenni.

Hogy a vezényszó annál kellemesebben érintse a füleket, előzőleg sétahangverseny volt, melyen a 37. gyalogezred zenekara adott elő válogatott darabokat.

Utánna azután következett táncz, melynek följegyzésre méltó mellékkörülménye, hogy petrezselymet senki sem árult. A figyelmes, gondos rendezőség ügyelt rá, hogy a ki először van majálison, az is a legkellemesebb emlékekkel menjen haza.

Az igaz, hogy a névsor már maga is hirdeti: közülünk senki sem árulhat petrezselymet sehol!

A jelenvoltak közül a következőket sikerült összejegyeznünk:

Asszonyok: Schmidt alezredesné, Menkesh Frigyesné, Wittstock Ernőné, Sokoll-Willdburg báróné, Zeiterer Józsefné, Miskolczy Barnabásné, Török Jánosné, Czvek Kálmánné, Hlatky Endréné, Meskó Boldizsárné, Tóth Jenőné, Tasy Pálné, Stipsics ezredesné, Major Miklósné, Erdélyi Józsefné, özv. Giraud Mihályné, Vaskó Károlyné, Putnik Béláné, Vári Szabó Béláné, Heinrich századosné, Feuer törzsorvosné, Pogány Antalné, Palotay főhadnagyné, Nugent századosné, Szepessy főhadnagyné, Hausner kapitányné, Charitzer őrnagyné, Diamandy Józsefné, özv. Horner Henrikné.

Leányok: Schmidt Helén, Imrik Márta, Zeiterer Ilonka, Telegdy Ilonka, Cziffra Olga, Miskolczy Ilonka, Török Olga, Kovács Emma, Mikusay Margit, Déry Mariska, Tassy Dalma, Mikusay Irén, Stipsics Annuska, Zigre Lukréczia, Erdély Kornélia, Giraud Vilma, Czvekk Ilonka, Vertán Mariska, Hlatky Margit, Tóth Karla, Gencsi Sára.

Notabilitások: Báró Karg ezredes, Major Miklós őrnagy, Schmidt alezredes, Imrik Péter táblabiró, Glatz Antal, dr. Tassy Pál, Stipsics ezredes, Erdélyi József, Heinrich százados, Hauoner Károly, Wittstock Ernő századosok.

Az ev. ref. leányinternatus majálisa. Az ev. ref. leánynevelőintézetnek tegnap volt a majálisa a Félix-fürdőben. A növendékek kora délután kimentek a fürdőbe hol estig az időt játszással, sétával töltötték el. Este 6 órakor vette kezdetét a táncz, melyet az intézet igazgatónőjével *Gyarmathy* Kamillával nyitott meg *Szolcsányi* Béla joghallgató. A kedélyes mulatságon a növendékek szülőikkel vettek részt, s azonkivül még mások is nagy számmal voltak jelen.

A honvédhadapródiskola mulatsága. Még nincs a nagyváradi honvédhadapródiskolának negyedik évfolyama, de már van jó kedv, s mielőtt az évvégi vizsgákat letennék. a jó kedvből és tánczból tesznek alapvizsgát. *Pünkösd hétfőjén f. hó 27-én* d. u. a hadapródiskola növendékei tanáraikkal együtt kirándulnak a Püspökfürdőbe, ahol a katonazenekar sétahangversenye mellett kellemes délutánt töltenek, este pedig tánczczal fejezik be a mulatságot. Ez alkalommal még meghivót nem bocsátanak ki, hanem ezuton értesittetnek a növendékek hozzátartozói, hogy a kiránduláson szivesen láttatnak. Az előkészületekből következtetve, a mulatság a gyors rendezés daczára egyike lesz a legkedélyesebbeknek.

Mulatság a tüzkárosultak javára. A székelyhidi ifjuság 1901. május hó 26-án a csokalyi tüzkárosultak javára a székelyhidi fürdő-részvénytársaság nagytermében zártkörü tánczvigalmat rendez, Belépti-dij személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdete este fél 9 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Igazságszolgáltatás.

A braganzai herczeg váltói. Amióta Ferencz József braganzai herczeg uzsorását, Vargha Antalt elitélték nemrég kiderült, hogy a jeles férfiu más, nagyobb összegü váltókat is hamisitott a herczeg nevére. Ezekre nézve uj vizsgálat indult meg s miután már a vádhatározatot is meghozták, az érdekes ügy főtárgyalását a törvényszék junius hó 21-ére tüzte ki.

SZINHAZ.

HETI MÜSOR.

Vasárnap: d. u. Sulamith.
este Pünkösdi királyné.
Hétfő: d. u. A kis alamuszi.
este Czigány.
Kedd: Szép Meluzina (először.)
Szerda: Kis alamuszi.
Csütörtök: Nebántsvirág (*Pálmay* Ilka fellépése.)
Péntek: Szép Heléna (*Pálmay* Ilka fellépése.)
Szombat: Huszárcsiny (*Pálmay* Ilka fellépése.)

A szinügyi bizottság ülése.

Nagyvárad város szinügyi bizottsága tegnap délután tartott ülésén ismét kijutott *Somogyi* Károly szinigazgatónak. Kritizálták erősen a müködését.

Az ülésen dr. *Hoványi* Géza elnökölt s jelen voltak *Rimler* Károly, *Mezey* Mihály, *Busch* Dávid, dr. *Dési* Géza és dr. *Moskovits* József.

A helyárak felemelése.

Elnök előterjesztette *Somogyi* Károly szinigazgató azon kérelmét, hogy a még hátralevő játszási idő alatt az oly vendégmüvészek és müvésznők fellépte alkalmával, amelyek 150 frtot meghaladó fellépési dijat kapnak, a helyárakat 25%-kal felemelhesse.

A kérelem kapcsán elnök a saját véleményeként előterjeszti, hogy általánosságban nem adná meg az engedélyt, hanem hatalmazzák fel őt, mint elnököt, hogy esetről-esetre belátása szerint adja meg az engedélyt a helyárak felemelésére.

Mezey Mihályt a kérelem megerősiti ama hitében, hogy feleslegesek ma már a szinielőadások. A szinigazgató politikája megrontja a szinházat és a közönséget egyaránt. Már a szini szezon kezdetén kijelentette, hogy a helyárak magasak s most még sulyosbitjuk a helyzetet a helyárak felemelésével.

Dr. *Moskovits* József nem utasitja el a kérelmet, hogy ne legyen inkonzekvens. Ha Halton, Pálmay felléptére megadtuk a helyárfelemelést, adjuk meg a magyar müvészeknek is, mert az ellenkező sértés volna ez utóbbiakkal szemben. Mezey elveit különben osztja s ő is veszedelmesnek tartja az idény meghosszabbitását. Jövőre több körültekintéssel járjunk el, nehogy bekövetkezzék a szinészet veresége.

Dr. *Hoványi* Gézát hatalmazták fel, hogy esetről-esetre intézkedjék a helyárak felemelésére vonatkozólag.

Az előadások kezdete.

Somogyi igazgató engedélyt kért, hogy a még hátralévő előadásokat *este 8 órakor* kezdhesse.

Mivel már a mostani fél 8 órás kezdetnél is későn van vége az előadásnak, a kérelmet elutasitotta a szinügyi bizottság.

A jövő évi társulat.

Bemutatta Somogyi Károly az október hó 1-étől müködő társulat névsorát. Teljesen a mostani társulat. Bejelenti Somogyi, hogy a drámai hős és tenorista szerződése folyamatban van.

A szinügyi bizottság most nem vette tárgyalás alá a névsort, hanem ezt a junius 1-én tartandó ülésre tüzte ki.

Ezzel véget ért az ülés.

Katonák. Tegnap este *Thuri* Zoltán remek szép szinmüvét elevenitették fel némileg uj szereposztásban. A férfi főszerepet (Udvardy főhadnagy) *Somogyi* Károly igazgató játszotta sikerrel. A többi szereplők is jók voltak.

Pálmay Ilka vendégszereplése. Pálmay Ilka vendégszereplésének napjait végleg megállapitotta már az igazgatóság. A kiváló müvésznő három egymásután következő estén lép föl szinpadunkon: csütörtökön, pénteken és szombaton, leghiresebb szerepeiben. Pálmay a Nebántsvirágban, Szép Helénában és a Huszárcsinyben fog játszani.

Ünnepi előadások. Ma, Pünkösd vasárnapján és holnap két előadás lesz a szinházban: délutáni és esti előadás. Ma, vasárnap délután Sulamith, Goldfaden hires daljátéka kerül szinre, a czimszerepben Székely Irénnel, este a Pünkösdi királynét, Szigligeti poetikus darabját adják, melyben az énekes személyzet elsőrendü tagjainak van jó szerepe. Hétfőn délután a Csipkerózsika kerül előadásra, ez a bájos tündérrege, melyet tánczbetétekkel tesznek kedvesebbé, este Szigligeti remekét, a Czigányt frissitik föl, melynek főszerepeit Székely Irén, Örley Fióra, Peterdy Sándor és Bognár játszák.

Szeged és Debreczen a szinészet szubvenciójáért. Szeged mellé állt Debreczen abban a törekvésben, hogy a vidéki szinészet állami támogatása fokoztassék. Szeged erre vonatkozó köriratát Debreczen hatósága kedvezően fogadta és magáévá tette hasonló szellemü határozattal. Szeged köriratát tárgyalván, elhatározta ugyanis a debreczeni tanács, hogy Debreczen két országos képviselőjét fölkéri, hogy a vidéki szinészet állami szubvenciójának 100.000 koronáról 200.000

koronára való felemelése ügyében szavukat emeljék föl és a többi 23 törvényhatósági város 29 képviselőjével együtt a szuvenciófölemelése tárgyában minden lehetőt kövessenek el.

A szép Meluzina bemutatója. A mult hétről technikai okok miatt el kellett halasztani Csepregi költői müvének, a szép Meluzinának bemutatóját, s a darab igy kedden jut először a közönség elé. A Szép Meluzina kiállitása igen fényes, uj diszletek, pompás kosztümök készültek a darabhoz, mely valóságos látványosság tele meglepetésekkel. Az előadásban ugy szólván az egész társulat részt vesz.

Szigligeti-Szinház.

Folyószám 217. Pótbérlet 11. sz.

Nagyváradon, vasárnap, 1901. május 26-án

délután 3 órakor, fél helyárakkal

SULAMITH.

Keleti opera.

este 7 órakor, rendes helyárakkal

Pünkösdi királyné.

Tündérjáték.

SZEMELYEK:

Óháti, gazdag földbirtokos —	Bognár János
Laura — — — — —	Székely Anna
Róza — — — — —	Lányi Edith
Viola — — — — —	Szohner Olga
Clementina, Óháti testvérhuga	Benkő Jolán
Zománczi Vincze — — —	Pataky Béla
Kelendi Jancsi, barátja — —	Nyáray Antal
Szegfü bandi, falusi legény —	Deésy Alfréd
Böködi Zsuzsánna — — —	Örlei Flóra

HELYÁRAK: Nagypáholy **7** frt. Földszinti és első emeleti páholy **6** frt. Másodemeleti páholy **4** forint. Zsölye **1** frt **50** kr. Körszék **1** frt **20** kr. Támlászék **1** frt. Erkélyülés 1-ső sor **60** kr., közép 2-ik sor **50** kr., oldal 2-ik sor **40** kr. II. emeleti zártszék **30**kr. Földszinti állóhely **50** kr., diák és katonajegy **30** kr. Karzati állóhely **20** kr. Egy szinlap **10** kr.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap hétfőn, május 27-én

délután

A kis alamuszi.

Operette.

este

A czigány.

Népszinmü.

ZENE ES MUVESZET.

A Zeneiskola hangversenye. A nagyváradi Zenekedvelők Egyesülete által létesitett és fentartott nyilvános Zeneiskola f. évi *junius 2-án*, vasárnap d. e. $^1/_2$11 (féltizenegy) órakor a »Kereskedelmi Csarnok« disztermében hangversenyt rendez, melyre a t. szülőket és érdeklődőket ez uton hivja meg az iskola igazgatósága. Müsor a következő:

1. a) Huet F.: *Bercense de Polichinelle* Hegedün előadja Békési Piroska, zongorán kiséri Békési Leó.

b) Mendelssohn: op. 72. *6. Kinderstücke.* 4. szám. Gordonkán előadja Békési Leó, zongorán kiséri Békési Piroska.

2. a) Kuhlau Fr.: *Sonatine C-dur I. tétel.* Zongorán előadja Bérczi Erzsike.

b) Spindler Fr.: *Romance.* Zongorán előadja Bérczi Mariska.

3. Singelée: *Tannhäuser.* Hegedün előadja Weisz Izsó.

4. Lavota J.: (első szerelme. 1786.) *Eredeti kurucz ábránd.* Czimbalmon előadja Steier Teréz.

5. Raff J.: *Capriccio op. 92.* Zongorán előadja Engel Valeria.

6. Proch.: *Havasi kürt.* Czimbalmon előadja Balogh Rózsika.

7. Hernesirek I.: *Egyveleg.* Előadják I. hegedün: Schüch Dezső, gordonkán: Réz László, fuvolán: Horváth Ferencz, zongorán: Rafael Irma.

8. Weber C. M.: *Aufforderung zum Tance.* Zongorán előadja Rafael Irma.

9. Singelée: *Fantasie Pastorale.* Hegedün előadja Lápossy Erzsike.

10. Vomácska J.: *Mazurka.* Zongorán előadja Frantzely Ella.

11. Raff J.: *Cachoucha-Caprice.* Zongorán előadja Szalay Stefike.

12. Pablo he Sarasate: *Zigeunerweisen.* Hegedün előadja Fényes Mártha.

13. Beethoven: *Sonata apassionata.* Zongorán előadja Schwarcz Juliska.

14. Hoffmann: *Serenad D dur, III. tétel, Bölcsődal.* Elaadják I. hegedün: Fényes Mártha, Raffay Ágoston, Steiner Emil, Fohn Ernesztin, Lápossy Erzsike, Voszka Jolán, Bugyi Sándor, Fekete Béia, Reményi Béla, Szemes Imre, Weisz Izidor, — II. hegedün: Feinsilber Janka, Goldstein Aranka, Goldstein Erzsike, Guttmann Blanka, László József, Erdész József, Moró Henrik, Csalah Gusztáv, Stypanovszky Henrik, Morgenstern Margit, Weisz Jenő, — Violán: Mautner Jenő, Schwarcz Géza, Weisz Emil, — Cellón: Fekete Zoltán, Moess Károly, — Nagy bőgőn: Hendel József.

Belépti-dij felnőtteknek 1 korona, gyermekeknek 50 fillér, karzatjegy 40 fillér.

REGÈNY-CSARNOK.

Sibilla.

Irta: **Adalbert Károly.**

Németből forditotta: **Lubinszky Anna.**

102.

Joachimot lélekjeleléte mint orvos pillanatra elhagyta. Meglepetve, szótlanul nézett a beszélőre.

Demon bujt ez őrültbe, hogy szivemből e nevet olvasta, melyet ajkom soha ki nem mond? gondolta.

A doktor félre nem ismerhető zavara pillanatban lecsendesitetta az őrültet.

Kifejezése megváltozott s Joachimnak kezet nyujtva előbbi természetes hangján mondta.

— Oh! ön egy sétát akar tenni, kedves doktor. Legnagyobb örömmel elkisérem.

Mint a homály az ablak üvegéről ugy tünt el valójából az őrület.

— Legyen szives mondja meg, mikor elmegy. Vagy a kertben várjam meg?

— Eljövök ön után. Meglehet értekezletem hoszabb ideig fog tartani.

Joachim elrendelte a szükséges elővigyázati szabályokat a betegre vonatkozólag, melyeket az utóbbi időben kissé tekinteten kivül hagytak. Ismét egy ápolót rendelt mellé s sétájuk alatt a szoba megvizsgálását rendelte el, hogy minden tárgyat eltávolitsanak, mely az őrült kezeiben veszélyessé válhatott volna.

Alig egy pillanatig lehetett Cynár ajtaja őrizetlen, daczára ennek Joachim, midőn egy óra mulva érte jött, nem találta szobájában. A házban, udvarban, kertben, nyoma sem volt.

Sajnos, biztak teljesen ártatlan hajlamaiba s igy egy kis ajtó kulcsát átengedték neki, mely az intézethez tartozó erdőcskébe nyilt. Itt álmodozott és költött a szegény Cynár s boldog, elégedett volt az erdei magányban. Az ajtó nyitva állt s nyomára vezetett.

A doktor s a két ápoló különböző irányban keresésére indultak.

Joachim volt az első, ki nem találva meg a szökevényt, ismét elérte az erdő kijáratát. Eközben az alkonyat beállott s már oly sötét volt, hogy az alakban, ki körübelől száz lépésnyire az uton áthaladt, a keresettet nem ismerte meg csak sejtette, hogy Cynár az. A másik egy tölgy törzse mögé igyekezett rejtőzködni. Joachim gyorsan oda lépett s megszólitotta.

— Ön itt kedves Cynár? Hisz együtt akartunk menni. Térjünk most haza. A tea vár reánk.

— Veled! Veled! kiáltott az őrült. Soha többé! Áruló! Tolvaj! ki mindenemet elraboltad, szellem-alkotásomat, szerelmemet, szabadságomat. Itt a megtorlás ideje! Nézz arra büszke orvos, souveran ur, nézz várad felé.

Joachim szemei követték az irányt, melyet Cynár megjelölt. Egy magas láng oszlopot látott felemelkedni. — Az intézet ég! kiáltott fel.

Villámgyorsasággal huzott ki az őrült egy kést s habzó dühvel Joachim oldalába szurta. Ez érezte a halálcs szurást, de még volt annyi ereje, hogy a kést a szerencsétlen kezeiből kirántva messze ellökte; ellenét, ki a félelemtől vonaglott előtte, erős kézzel megfogta. De azután eszmélete elhagyta s azon perczben elősietö ápolók a gyilkost jajgatva látszólagosan élettelen áldozata felett találták.

— Mentsétek meg! — Mentsétek meg! Gyilkosság és égés. Oltsátok a tüzet! Mentsétek meg barátomat, kiáltott Cynár. Borzasztó jelenet következett. A tüz őrült gyorsasággal terjedt, mely külömböző ponton egy időben emelkedett a magasba. Ki mindent vezetni szokott, eszméletlenül, közel a halálhoz feküdt egy kunyhóban nem messze az intézetől. Kétségbe ejtő jelenet volt. Borzaszó rémesen hangzottak az őrültek fájdalom kiáltásai vad lármában. Most a kissé oldalt fekvő épület, melyben a nők voltak elhelyezve, gyuladt ki. A felső emeletbeliek nem tudtak kellő időben távozni.

— Menthetetlenek, mondta mindenki. Csak egynek halált megvető bátorságának sikerült létrák segitségével az égő épületbe hatolni s többet a szerencsétlenek közül megmentett. — — Midőn az utolsót vitte karján az ablakhoz, melyből kötelek segitségével ereszkedett le, az égő menyezet összeesett s a leomló épület romjai alá temette. Még élt midőn kihuzták anélkül, hogy tudták volna ki ő ugyanabba a kunyhóba ugyanabba a szobába vitték, hol Joachim feküdt.

Utóbbinak eszmélete visszatért. Elég ereje volt. hogy a tüzről halljon s igy az ismeretlen hősies viseletéről is értesült.

Mig egy harmadik is volt a szobában ez egy hangot sem szólt, midőn egyedül maradtak, gyenge hangon susogta:

— Doktor én vagyok! Cynár! Szabad közelében maradni?

Az egészséges Joachim az őrülttel szemben teljesen uralkodott volna magán, a halálos beteg száján félelemkiáltás hangzott.

— Cynár!

— Nem tudok elmenni, nyögte a szegény beteg. Oh! doktor, kedves doktor. Leghübb barát! Bocsásd meg a haldoklónak, mit őrületében tett! Most meggyógyultam. A tett után azonnal. midőn a vért s a tüz lángjátláttam meggyógyultam, Joachim bocsáss meg Sibilláért!

— Szegény Cynár, nincs mit megbocsássak. Nem tudtad mit teszel. De miért emlited a Sibilla nevet?

— Mert gyürüjét kezeden láttam, mert mindketten szeretjük.

— Te is szegény barátom?

— Te élj, hogy őt megváltsd.

— Hogy érted Cynár?

— Lehult szemeimről a kötelék. Te vagy az Joachim, kiért engem nem szerethetett. Igaza volt. Senkisem érdemes reá, csak te. Joachim ha a látszat bármenyire ellene szól, ő jó és nemes. Tied senki másé. Ha életben maradsz, keresd fel, szabaditsd ki meg s mondd meg neki, hogy Cynár frigyeteket megáldja.

Akadozó lélekzettel beszélt. Haldokló kezei valamit keresni látszottak. Joachim, ki közvetlen közelében feküdt, fáradsággal felemelkedett s lehajolva, homlokon csókolta.

— Szavad a legédesebbek voltak mit valaha hallottam! Köszönetemet és szeretetemet vidd magaddal az ismeretlen országba, hová talán nem sokára követni foglak. Mint barátok válunk el.

— Ádé Joachim! Egy üdvözlet Sibillához. Ezek voltak Cynár utolsó szavai. Pár percz mulva megszünt élni. (Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király csapatszemlén.

Lajtha-Bruck, május 25. A király ma folytatta a csapatszemlét, a melyről nagy elismeréssel nyilatkozott. A szemle után ő Felsége visszatért Bécsbe. (M. T. I.)

Rakovszky contra Hentaller.

Budapest, május 25. (Saj. tud. táv.) *Rakovszky* István országgyülési képviselő *Hentaller* Lajostól azon sértések miatt, a melyeket az *E—s* legutóbbi számában reá vonatkozólag egy, a *Hentaller* aláirásával közölt levélben vannak, megbizottjaik utján lovagias elégtételt kért.

Leégett község.

Kassa, május 25. Bozsi zemplémmegyei község tegnap teljesen leégett. A tüzet gondatlanság okozta. (M. T. I).

Draga királyné öngyilkossági kisérlete.

Budapest, május 25. (Saj. tud. táv.) Egyik angol lap azt a szenzációs hirt közli, hogy *Draga* királyné öngyilkosságot akart elkövetni, de férje ebben megakadályozta. A revolvert, melylyel a királyné magát állitólag kivégezni szándékozott, egyik komornája csempészte be a palotába.

Földrengés.

Madrid, május 25. Mutrillban földrengést éreztek, a mely Granadában is érezhető volt. A földrengés mind a két városban nagy rémületet okozott. Több ház és sok fal beomlott. Emberéletben nem esett kár. (M. T. I.)

Bölönyi József képviselőjelöltsége.

Budapest, május 25 (Saj. tud. táv.) Illetékes körökben az a hir van elterjedve, hogy *Bölöny* József a legközelebbi választáskor Ugrán *Tisza* Istvánnal szemben képviselőjelöltnek fog fellépni.

Bür foglyok szállitása.

Durbán, május 25. A Havarden Castle gőzös ma 300 fogoly bürt vitt Bermuda szigetére. (M. T. I.)

Véres tanitóválasztás.

Zsámbok, május 25. (Saj. tud. táv.) A tanitóválasztásra összejött nép között dulakodás majd verekedés támadt; mivel a megválasztandó tanitó személyére vonatkozólag megegyezni nem tudtak. 12 csendőrt vezényeltek ki a szinhelyére, mely a sokaságot oszlásra szóllitotta fel. A tömeg azonban nem engedett, hanem megtámadta a csendőröket, kik közül egyet *kövekkel agyonütöttek*. Erre a csendőrök fegyverükhöz nyultak, véres harcz fejlődött ki, melyben mindkét részről többen sulyosan megsebesültek.

A külügyminiszter expozéja.

Konstantinápoly, május 25. Török körökben sokat foglalkoznak Goluchowsky expozéjával. A miniszternek az a kijelentése, hogy Ausztria-Magyarország nem törekszik területi előnyökre mások rovására és hogy nem türhet a jelenlegi politikai rend ellen irányuló vállalkozásokat, nagy megelégedést keltett a portán. Az expozénak a macedon bizottságra és Bulgáriára vonatkozó passzusában annak bizonyságát látják, hogy Ausztria-Magyarország őszintén akar minden lehetőt elkövetni a Balkán félsziget békéjének föntartására. Ellenben a miniszternek azt az óhaját, hogy a bolgár kormány mostani korrekt magatartásával karöltve járjon a macedoniai közigazgatási viszonyok javulása, bizonyos tartózkodással fogadják. Azt kérdezik, hogy ez a nyilatkozat talán a hatalmasságok ilyen irányu akciójának előjele-e. A miniszternek abban a kijelentésében, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország között egyetértés uralkodik, de ez az egyetértés nem lehet panáczéa minden meglepetés ellen, a portának a rend fönntartására irányuló törekvésének megerősitését látják. (M. T. I.)

A harmadik egyetem Kassán.

Kassa, május 25. (Saj. tud. táv.) A tegnapi városi közgyülésen Takács Menyhért, a prémontrei kanonokrend prépost-praelátusa hosszabb beszédben azt inditványozta, hogy a város tegyen lépéseket a harmadik egyetemnek Kassán való felállitása érdekében. A közgyülés elfogadta az inditványt és elhatározta, hogy memorandumot terjeszt föl a kormányhoz.

Halálos bukás a vonatról.

Kassa, május 25. A sátoralja-ujhelyi vonalon Bély és Perbenyik között két részeg parasztgazda, Varga István és Kovács János kiesett a vonatból. Halva találták őket a sinek között. (M. T. I).

Megvert bég.

Konstantinàpoly, május 25 (Saját tud. táv.) Az Yldiz-kioszkban tegnap minisztertanács volt, a melyben a jelenlevők erősen megtámadták *Issed* béget, kit a legujabb török konfliktusok előidézőjének tartanak. A szóbeli támadás azután tettlegességgé fajult, s a béget ugy elverték, hogy az most betegen fekszik.

Letartóztatott kereskedő.

Bécs, május 25. Kaiser Pál bereg-böszörményi születésü kereskedőt, a kit a budapesti törvényszék okirathamisitás miatt körözetett, tegnap Bécsben letartóztatták és a tartományi birósághoz kisérték. (M. T. I.)

Kinai ügyek.

London, május 25. A Daily Mailnak azt jelentik Pekingből 23-iki kelettel, hogy Girsz orosz követ a követek gyülésén azt ajánlotta, hogy a tengeri vámokat emeljék föl 10 %-ra, továbbá, hogy a hatalmasságok közösen vállaljanak kezességet a kinai kölcsönért. A szárazföldi vámok emelését az orosz követ határozottan ellenezte. Francziaország erélyesen támogatta a kölcsönre vonatkozó orosz inditványt.

London, máj. 25. A Reuter-ügynökségnek jelentik Pekingből 23-iki kelettel: A diplomácziai testület mai ülésen főleg a fölveendő kölcsön törlesztésére teendő intézkedésekről és hasonló kérdésekről tanácskozott. Megbizható hirek szerint Kina hajlandó a birodalmat megnyitni az idegenek kereskedelmi és telepitvényei számára és más kereskedelmi kedvezményeket is hajlandó nyujtani, többek között szabaddá akarja tenni a hajózást a belföldi vidéken mintegy kompenzácziául azért a támogatásért, a melyben a hatalmasságok a hadi kártérités fizetésének megkönnyitése körül részesitették. (M. T. I.)

NYILTTÉR.

Dr. JULIER VILMOS

egyetemes orvostudor

lakik

Fő-utcza, 698. sz.,

(FLEISCHER-HÁZ.)

KOZGAZDASAG.

A német gabonavámok. Az a konferenczia, melyre Bülow kanczellár az összes német államok miniszterelnökeit meghivja, junius 4-én veszi kezdetét. Az értekezlet tárgya a gabona-, marha és husbeviteli vámok megállapitása és ezzel kapcsolatosan az Egyesült-Államok, Ausztria-Magyarország, Oroszország és Romániával kötendő kereskedelmi szerződések megvitatása. — A birodalmi gyülés egy nagy frakcziója azt az álláspontot foglalja el, hogy Németország ne kösse meg előre a kezét, mások azt vélik, hogy a kereskedelmi szerződéseket nem szükséges fölmondani. Ez utóbbi nézeten vannak a Hansa városok, Hamburg, Bréma és Lübeck is, a kiknek képviselőit ugylátszik éppen ezért nem hivták meg a konferencziára.

Nagyváradi hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradi piaczon 1901. május hó 21-ik napján tartott vásárban eladott termesztmények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 11.——13.40. Kétszeres buza 13.20—12.80. Rozs 13.60—13.—. Arpa 12.—— 11.60. Zab 12.60.—12.—. Tengeri: 10.60.—10.30. Borsó 34.—. Lencse 42.—. Bab 15.60. Köleskása 25.—. Burgonya 5.40. 100 kiló lángliszt 25.50. zsemlyeliszt 25.—. fehérkenyér liszt 24.—, barnakenyér liszt 21.—. széna fuvarral 5.20, szalma 1.20 Szalonna 108.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —14. 1 köbm. bükkfa 6.30, tölgyfa 5.80, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84, Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.60, Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyu —.48. olvaszt. fagyu 72.—, szapan 48.—, mosott birka gyapju —.—.—. magyar gyapju, —.—.—. Egy hektoliter ó bor 66.—, uj bor 54.—, mész 2.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.— kendermag 22.—. köles —.— repcze —.—, dió 58.—, mogyoró—.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalona 1.28, sertéshus —96, juh-hus 64, veres hagyma 18, fog hagyma 50, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter. kőolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi ——.

Marha ártáblázat 1901. május hó 21-ről. Egy pár első rendü jármas ökör 670—720, egy pár másodrendü jármas ökör 550—650, egy pár harmadrendü jármas ökör 280—520, 1 drb fejős tehén 115—260. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 180—250. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 14—40, 1 drb. fél éves borju 32—48, 1 drb egy éves borju 46—76, két éves borju 70—200. 1 drb hizott sertés 76—130, 3 pár fél éves 30—34, 1 pár egy éves sertés 38—60, 1 pár két éves sertés 68—156. 1 drb igás ló 160—250, 1 pár ökörbőr 40—52

pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi május hó 21-ről. Tiszta buza körülbelül 1500 hltr, kétszeres buza 180 hltr, rozs 400 hltr, árpa 110 hkl. zab 160 hltr, tengeri 500 hltr, burgonya 380 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 180 drb, félhizott 270, sovány 250, süldő 840, malac 750, hizott marha 18, jármas ökör 420, fejős tehén 260, borju 290, bivaly 8, juh és kecske 300, ló 40.

Kelch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, május 25.

Buza októberre	7.64
Buza áprilisra	7.43
Tengeri	5.34
Rozs okt.	7.30
Zab ápr.	6.70
Káposzta, repcze, aug.	—.—

Értéktőzsde.

Budapest, május 25.

Osztrák hitel	695.75
Magyar hitel	698.50
Államvasut	686.50
Rimamurányi	500.—
Magyar jelzálog	466.—
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. május 25-én.

Magyar aranyjáradék 4%	117.55
Magyar koronajáradék	92.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	120.75
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2½%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magya földtehermentesitési kötvény 4%	92.75
Italmérési jog megváltási kötvény	99.65
Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	93.50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	174.—
Tiszszabályozásés szegedi sorsjegyek kölcsön	142.—
Oasztrák járadék papirban	98.80
Osztrák járadék ezüstben	97.60
Osztr kájáradék aranyban	117.25
Osztrák korona járadék	97.50
Osztrák államsorsjegyek	140.25
Osztrák magyar bank részvény	16.70
Magyar hitelbankrészvény	693.—
Osztrák hitelintézet részvény	675.—
Párisi vista	95.55
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.07
Németbirodalmi márka	117.50
London vista	240.45
20 márkás arany	28.52

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A „Polgári takarék- és segélyszövetkezet“ 5-ik évtársulatának befizetései holnap, vasárnap ünnep miatt elmaradnak, mig a 6-ik évtársulat befizetései hétfőn d. e. 9—11 óráig teljesitendők.

Uj sirkő- és kőfaragó-telep.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy ***Nagyváradon, Fő-utczán*** a ***Barts-házban***

Goldberger A. L. czég alatt

sirkő üzletet és **kőfaragó-telepet** nyitottam. Üzletemben kész **márvány, gránit, sienyth sirkövek, emlékek** kaphatók; szin és alakra a legnagyobb változatosságban és legolcsóbb árakon. — Ugyanezeket megrendelésre is szállitom, ugy helyben, mint vidékre bárminő nagyságban, méretek szerint müvészi kivitelü faragással és betüvéssel.

Vállalkozom a legkülönbözőbb **épület-kőfaragó** és **kőornamentikai munkák gyors** és **pontos** elkészitésére.

A n. é. tisztelt közönség támogatását kérem

tisztelettel

Goldberger A. L.,
kőfaragó-mester.

117—1—4

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad — Püspök-fürdő — Félix-fürdő.

		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	indul	7 30	9 50	—	—	4 35	—	8 58
Vásártér	»	7 22	9 46	*11 33	2 35	4 27	6 48	8 50
V.-Velencze	»	7 40	10 00	11 49	3 01	4 45	7 05	9 15
Rontó †	»	7 54	10 14	12 03	3 14	4 59	7 18	9 29
Püspök-fürdő	»	8 05	10 25	12 09	3 21	5 09	7 26	9 39
Félix-fürdő	érk.	8 17	10 37	12 20	3 32	5 21	7 37	9 51

Félix-fürdő — Püspök-fürdő — Nagyvárad.

		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-fürdő	indul	8 20	10 42	*12 21	3 35	5 24	7 41	9 53
Püspök-fürdő	»	8 38	11 00	12 32	3 47	5 41	7 53	—
Rontó †	»	8 42	11 04	12 36	3 51	5 45	7 58	10 00
V.-Velencze	»	8 55	11 17	12 49	4 06	6 00	8 11	10 13
Vásártér	»	9 05	11 31	1 04	4 21	6 08	8 26	10 23
Nagyvárad	érk.	9 11	11 27	—	—	6 15	—	10 29

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apácza-utcza 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélboritékok.

Elvállal és készit:
izléses kivitelben
mindennemü
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
báli meghivók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készitése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1901. évi május 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.

		V.	v.	Sz.	v.
Nagyvárad	ind.	5	50	2	—
Ősi	»	6	09	2	14
Uj-Palota	»	6	24	2	29
Gyires	»	6	41	2	42
Körösszeg	»	7	02	3	01
Szakál	»	7	39	3	31
Nagy-Tóti	»	7	55	3	47
Komád	»	8	25	3	59
Iráz	»	8	42	4	16
Kót	»	9	19	4	39
Vésztő	»	9	44	5	10
Szeghalom	»	10	34	5	55
Körös-Ladány	»	11	—	6	12
Kéthalom	»	11	18	6	30
Déva-Ványa	»	12	03	6	55
Ozed	»	12	21	7	15
Gyoma	érk.	12	45	7	39

Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.

		Sz.	v.	V.	v.
Gyoma	ind.	3	40	2	30
Ózed	»	4	07	2	54
Déva-Ványa	»	4	37	3	26
Kéthalom	»	4	54	3	43
Körös-Ladány	»	5	13	4	06
Szeghalom	»	5	40	4	38
Vésztő	»	6	12	5	22
Kót	»	6	38	5	52
Iráz	»	6	52	6	07
Komádi	»	7	10	6	38
Nagy-Tóti	»	7	22	6	50
Szakál	»	7	48	7	23
Körösszeg	»	8	11	7	47
Gyires	»	8	33	8	12
Uj-Palota	»	8	47	8	27
Ősi	»	9	03	8	46
Nagyvárad	érk.	9	20	9	05

Vésztő—Kötegyán—Hollód.

		V.	v.	V.	v.
Vésztő	ind.	4	45	5	27
Okány	»	5	07	5	49
Gyanta	»	5	23	6	07
Sarkad-Keresztur	»	5	36	6	18
Méhkerék	»	5	52	6	36
Kötegyán	érk.	6	—	6	45
Kötegyán	ind.	6	16	6	57
Pósa	»	6	29	7	12
Ilye	»	6	48	7	24
Csegőd	»	7	02	7	39
Erdő-Gyarak	»	7	12	7	49
Árpád	»	7	21	7	59
Fekete-Bátor	»	7	39	8	20
Fekete-Tót	»	7	52	8	35
Tenke	»	8	15	9	03
Rippa	»	8	39	9	32
Mocsár-Gyanta	»	8	51	9	45
Hollód	érk.	9	01	9	57

Hollód—Kötegyán—Vésztő.

		V.	v.	V.	v.
Hollód	ind.	4	35	12	90
Mocsár-Gyanta	»	4	46	12	71
Rippa	»	5	02	12	39
Tenke	»	5	24	1	17
Fekete-Tót	»	5	44	1	39
Fekete-Bátor	»	6	06	2	07
Árpád	»	6	16	2	18
Erdő-Gyarak	»	6	25	2	28
Csegőd	»	6	34	2	38
Ilye	»	6	57	2	58
Pósa	»	7	07	3	09
Kötegyán	érk.	7	19	3	22
Kötegyán	ind.	8	06	3	42
Méhkerék	»	8	15	3	52
Sarkad-Keresztur	»	8	33	4	12
Gyanta	»	8	43	4	23
Okány	»	9	02	4	44
Vésztő	érk.	9	20	5	04

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.

		V.	v.	Sz.	v.
Székelyhid	ind.	9	36	6	40
A.-Keresztur	»	10	20	7	22
V.-Ábrány	»	10	34	7	35
Monos-Petri	»	10	45	7	45
Margita	»	11	05	8	04
Felső-Ábrány	»	11	19	8	17
Szoldobágy	»	11	41	8	37
Bályok	»	11	55	8	56
Széplak	»	12	18	9	12
Ipp	»	12	48	9	40
Sz.-Nagyfalu	»	1	10	9	59
Szilágy-Somlyó	érk.	1	34	10	22

Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.

		Sz.	v.	V.	v.
Szilágy-Somlyó	ind	3	18	2	05
Sz.-Nagyfalu	»	3	43	2	30
Ipp	»	4	—	2	47
Széplak	»	4	35	3	27
Bályok	»	4	47	3	40
Szoldobágy	»	5	01	3	55
Felső-Ábrány	»	5	19	4	15
Margita	»	5	38	4	37
Monos-Petri	»	5	48	4	48
V.-Ábrány	»	5	58	4	59
A.-Keresztur	»	6	11	5	13
Székelyhid	érk.	6	50	5	54

Szeghalom—Füzes-Gyarmat.

		V.	v.	V.	v.
Szeghalom	ind.	10	20	5	50
Füzes-Gyarmat	»	10	45	6	17
B.-N.-Bajom	»	11	43	7	15
B.-Udvari	»	11	58	7	30
Szerep	»	12	09	7	41
P.-Ladány	érk.	1	—	8	32

Füzes-Gyarmat—Szeghalom.

		V.	v.	V.	v.
P.-Ladány	ind.	6	50	2	04
Szerep	»	7	40	2	48
B.-Udvari	»	7	54	3	01
B.-N.-Bajom	»	8	17	3	23
Füzes-Gyarmat	»	9	09	4	07
Szeghalom	érk.	9	30	4	28

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

		Gy.	v.	Sz.	v.	Gy.	v.	Sz.	v.	Gy.	v.	V.	v.
Budapest	ind.	6	50	8	30	2	—	5	45	9	15	—	—
Rákos	»	7	02	8	51	2	13	6	06	9	28	—	—
Ujszász	»	8	28	10	59	3	36	8	40	10	56	—	—
Szolnok	»	9	07	11	31	3	59	9	27	11	19	—	—
Szajol	»	9	21	11	50	4	12	9	46	11	33	—	—
P.-Ladány	»	10	43	2	—	5	28	11	53	12	55	4	54
Báránd	»	—	—	2	12	—	—	12	07	—	—	5	11
Sáp	»	—	—	2	27	†5	48	12	24	—	—	5	32
B.-Ujfalu	»	11	18	2	47	6	03	12	46	1	33	5	58
M.-Peterd	»	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	6	15
M.-Keresztes	»	—	—	3	12	—	—	1	14	—	—	6	31
Bors	»	—	—	3	25	—	—	1	28	—	—	6	50
Püspöki	»	11	48	3	32	—	—	1	36	—	—	7	02
Nagyvárad	érk.	11	56	3	42	6	39	1	48	2	11	7	16
Nagyvárad	ind.	12	16	3	58	6	46	2	06	2	18	12	25
V.-Velence	»	—	—	4	05	—	—	2	30	2	25	12	32
F.-Vásárhely	»	—	—	4	16	—	—	2	41	—	—	12	45
M.-Telegd	»	12	48	4	38	7	15	3	03	2	50	1	12
Élesd	»	†1	02	4	56	†7	28	3	21	†3	04	1	37
Rév	»	1	26	5	20	7	50	3	45	3	26	2	10
Csucsa	»	2	16	6	31	8	37	4	52	4	16	3	49
B.-Hunyad	»	2	49	7	16	9	08	5	32	4	52	4	48
Jegenye	»	3	15	7	49	†9	33	†6	01	—	—	5	34
Kolozsvár	érk.	3	50	8	33	10	08	6	59	5	55	7	04

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.

		V.	v.	Gy.	v.	Sz.	v.	Gy.	v.	Sz.	v.	Gy.	v.
Kolozsvár	ind.	—	—	5	23	7	—	12	32	6	13	11	01
Jegenye	»	—	—	—	—	7	59	†1	14	7	16	—	—
B.-Hunyad	»	—	—	6	40	8	37	1	44	7	54	12	20
Csucsa	»	3	25	7	09	9	19	2	15	8	37	12	52
Rév	»	5	26	7	47	10	08	3	01	9	32	1	34
Élesd	»	5	54	†7	59	10	25	†3	15	9	49	†1	48
Mező-Telegd	»	6	21	8	11	10	42	3	28	10	07	2	01
F.-Vásárhely	»	6	49	—	—	11	01	—	—	10	27	—	—
Várad-Velencze	»	7	02	8	32	11	10	—	—	10	37	2	25
Nagyvárad	érk.	7	11	8	38	11	17	3	57	10	44	2	31
Nagyvárad	ind.	2	22	8	43	11	36	4	10	11	04	2	38
Püspöki	»	2	36	8	52	11	47	—	—	11	14	—	—
Bors	»	2	47	—	—	11	54	—	—	11	22	—	—
Mező-keresztes	»	3	12	—	—	12	05	—	—	11	37	—	—
Mező-Peterd	»	3	30	—	—	12	17	—	—	11	50	—	—
B.-Ujfalu	»	4	07	9	23	12	29	4	50	12	05	3	18
Sáp	»	4	39	†9	38	12	47	—	—	12	25	—	—
Báránd	»	5	01	—	—	1	01	—	—	12	41	—	—
P.-Ladány	»	5	17	10	06	1	34	5	40	1	19	4	03
Szajol	»	—	—	11	21	3	08	6	59	3	04	5	19
Szolnok	»	—	—	11	44	3	35	7	32	3	37	5	39
Ujszász	»	—	—	12	03	3	58	7	50	4	05	5	58
Rákos	»	—	—	1	37	6	03	9	28	6	52	7	38
Budapest	érk.	—	—	1	50	6	20	9	40	7	10	7	50

Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.

		Sz.	v.	Sz.	v.	Gy.	v.	Gy.	v.	Sz.	v.	V.	v.
P.-Ladány	ind.	4	—	1	24	5	35	10	53	2	29	6	08
Debreczen	»	5	10	2	56	6	46	11	44	3	56	7	41
Érmihályfalva	érk.	6	36	3	57	7	29	1	—	4	58	9	13

Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.

		Sz.	v.	Sz.	v.	Gy.	v.	Sz.	v.	Sz.	v.	Gy.	v.
Érmihályfalva	ind.	6	17	11	17	3	14	5	27	9	14	8	02
Debreczen	»	7	32	12	36	4	16	8	10	10	27	9	01
P.-Ladány	érk.	1	28	1	45	5	03	9	43	11	28	9	48

Debreczen—Nagy-Léta—Vértes.

		V.	v.	V.	v.
Debreczen i.		9	35	4	31
Sáránd	»	10	18	5	16
H.-Bagos	»	10	28	5	26
H.-Pályi	»	10	45	5	48
M.-Pályi	„	10	57	5	59
N.-Léta-Vértes	érk.	11	16	6	18

Vértes—Debreczen—Nagy-Léta.

		V.	v.	V.	v.
Nagy-Léta-Vértes	ind.	5	25	1	05
M.-Pályi	»	5	47	1	30
H.-Pályi	»	6	03	1	48
H.-Bagos	»	6	18	2	05
Sáránd	»	6	40	2	29
Debreczen é.		7	18	3	13

Sáránd—Derecske.

		V.	v.	V.	v.
Sáránd	ind.	10	33	5	26
Derecske	érk.	10	42	5	45

Derecske—Sáránd.

		V.	v.	V.	v.
Derecske	ind.	6	00	1	49
Sáránd	érk.	6	20	2	09

Nagyvárad—Szeged.

		Sz.	v.	Sz.	v.	V.	v.
Nagyvárad	ind.	10	20	4	30	7	00
Ősi	»	10	30	4	41	7	16
Less	»	10	48	5	01	7	40
Gyapju	»	10	56	5	10	7	52
Cséffa	»	11	03	5	19	8	05
Szalonta	»	11	26	5	44	8	46
Kötegyán	»	11	46	6	05	9	15
Sarkad	»	11	57	6	17	9	31
Gyula	»	12	21	6	44	10	01
Csaba	»	2	06	7	41	4	44
Oroháza	»	3	12	9	10	5	50
H.-M.-Vásárhely	«	3	53	10	02	7	00
Szeged	«	4	28	10	55	7	55

Szeged—Nagyvárad.

		Sz.	v.	Sz.	v.	V.	v.
Szeged	ind.	3	40	10	25	6	40
H.-M.-Vásárhely	»	4	38	11	05	7	50
Oroshóza	»	5	41	11	54	9	20
Csaba	»	7	00	2	33	4	50
Gyula	»	7	27	3	05	5	26
Sarkad	»	7	47	3	27	5	56
Kötegyán	»	7	57	3	39	6	10
Szalonta	»	8	23	4	10	6	47
Cséffa	»	8	42	4	34	7	18
Gyapju	»	—	—	4	42	7	29
Less	»	9	04	5	00	7	51
Ősi	»	9	21	5	19	8	16
Nagyvárad	érk.	9	32	5	30	8	31

Nagyvárad—Arad.

		Sz.	v.	Sz.	v.	Sz.	v.
Nagyvárad	ind.	10	20	4	30	7	—
Ősi	»	10	30	4	41	7	16
Less	»	10	48	5	01	7	40
Gyapju	»	10	56	5	10	7	52
Cséffa	»	11	03	5	19	8	05
Szalonta	»	11	26	6	44	8	46
Kötegyán	»	11	46	6	05	9	15
Sarkad	»	11	57	6	17	9	31
Gyula	»	12	21	7	44	10	01
Csaba	érk.	12	42	7	06	10	30
Csaba	ind.	2	23	7	18	4	32
Kétegyháza	»	2	54	7	46	5	03
Arad	érk.	3	55	8	50	6	05

Arad—Nagyvárad.

		Sz.	v.	Sz.	v.	Sz.	v.
Arad	ind.	5	10	11	20	9	35
Kétegyháza	»	6	14	12	31	10	54
Csaba	érk.	6	40	12	57	11	24
Csaba	ind.	7	—	2	35	4	50
Gyula	»		27	3	05	5	26
Sarkad	»	7	40	3	27	5	56
Kötegy	»	7	55	3	39	6	10
Szalon	»	8	22	4	10	6	47
Cséffa	»	8	4	4	34	7	18
Gyapju	»	—	—	4	42	7	29
Less	»	9	04	5	—	7	51
Ősi	»	9	21	5	19	8	16
Nagyvárad	érk.	9	32	5	30	8	31

Nagyvárad—Belényes—Vaskon

		Tv. sz. sz.	Sz.	v.
Nagyvárad	ind.	5 35	2	40
V.-Velencze	»	5 47	2	51
Félix-Fürdő	»	6 11	3	13
Kardó	»	6 26	3	27
Nyárló	»	7 07	4	07
Magyar-Gyepes	»	7 19	4	18
Tasádfő	»	7 34	4	32
Drág-Cséke	»	7 55	4	46
Magyar-Cséke	»	8 12	†5	01
Dusesd	»	†8 25	†5	13
Szombatság-Rogoz	»	9 02	5	47
Hollód	»	9 15	5	59
Gyanta	»	9 29	6	12
Sólyom	»	9 55	6	36
Borz	»	†10 10	†6	50
Belényes-Ujlak	»	10 22	7	01
Sonkolyos	»	†10 35	†7	13
Belényes	»	11 21	7	47
Szudrics	»	11 44	8	09
Lunka-Rézbánya	»	12 13	†8	34
Vaskóh	érk.	12 29	8	49

Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.

		Sz.	v.	Tv. sz. sz.
Vaskóh	ind.	4	—	2 55
Lunka-Rézbánya	»	4	12	3 08
Szudrics	»	4	39	3 37
Belényes	»	5	07	4 16
Sonkolyos	»	†5	28	†4 39
Belényes-Ujlak	»	†5	40	†4 51
Borz	»	†5	49	†5 01
Sólyom	»	6	05	5 22
Gyanta	»	6	26	†5 43
Hollód	»	6	40	6 —
Szombatság-Rogoz	»	7	01	6 29
Dusesd	»	†7	25	†6 55
Magyar-Cséke	»	†7	37	†7 08
Drág-Cséke	»	7	56	7 33
Tasádfő	»	8	10	†7 47
Magyar-Gyepes	»	8	24	8 02
Nyárló	»	8	34	8 13
Kardó	»	8	57	†8 36
Félix-Fürdő	»	9	10	†8 49
V.-Velencze	»	9	31	9 10
Nagyvárad	érk.	9	41	9 21

Nagyvárad—Érmihályfalva.

		Sz.	v.	v.	
Nagyvárad	ind.	4	15	6	44
B.-Püspöki	»	4	30	7	10
Bihar	»	4	50	7	36
Paptamási	»	5	14	8	05
Gyapoly	»	5	27	8	21
B.-Diószeg	»	5	43	8	44
Nagykágya	»	5	55	8	59
Székelyhid	»	6	24	9	32
Erselind	»	6	45	10	—
Érmihályfalva	érk.	7	15	10	36

Érmihályfalva—Nagyvárad.

		Sz.	v.	V.	v.
Érmihályfalva	ind.	6	10	5	20
Érselind	»	6	41	6	—
Székelyhid	»	7	10	6	48
Nagykágya	»	7	22	7	02
B.-Diószeg	»	7	35	7	22
Gyapoly	»	7	50	7	40
Paptamási	»	8	11	8	08
Bihar	»	8	29	8	33
B.-Püspöki	»	8	52	8	58
Nagyvárad	érk.	9	06	9	15

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

		V.	v.	Tv. sz. sz.
Szombatság-Rogoz	ind.	9	10	6 35
Nánhegyesel	»	†9	46	†7 01
Dobrest	»	9	36	7 11

Dobrest—Rogoz—Szombatság.

		V.	v.	Tv. sz. sz.
Dobrest	ind.	6	06	4
Nánhegyesel	»	†6	16	†4 32
Szombatság-Rogoz	érk.	6	40	4 56

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

8469/1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhirré teszi, hogy *Horváth Emánuel Nagyteleky-u. 519. sz. a. levő zálogüzletében folyó évi május hó 29-ik napjának reggel 8 órájától* kezdődőleg nyilvános árverés fog tartatni, melyen 42 darab zálogtárgy kerül árverés alá.

Az elzálogositók ezen árverésről oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján és a zálogüzlet helyiség ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1901. május hó 21-én.

Giraud Árpád,
t. alkapitány.

A legjobb minőségü

SÖR

118—2—3 kapható

STEINER M. ALBERTNÉL,

Nagyvárad, Pável-utcza saját ház.

Telefon 179.

Dupla Márcziusi sör ládánként	**12**	kor.
Dupla Márcziusi sör üvegenként	**24**	fill.
Valódi Bajor sör ládánként	**13.50**	kor.
Valódi Bajor sör üvegenként	**27**	fill.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 30 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmaztatik **köszvénynél, csúznál** és **meghüléseknél.**

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a **„Horgony"** védjegyre és a **„Richter"** czégjegyzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólvan minden gyógyszertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Pénzkölcsön 8%-ra.

Értékpapirokra és sorsjegyekre olcsóbb kamatláb mellett, mint

bármely

más **zálogházban,** amennyiben 10%-ra, nagyobb összegeknél

8%-ra

a legmagasabb előleget adja

Klein M. és fia

hat. engedélyezett **zálogkölcsön intézete**

Kossuth Lajos-u. 9.

Értékpapirokat kiváltunk és olcsóbb kamatláb mellett nagyobb előleget adunk.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztéssel elfogadunk.

114—2—8

Különös figyelembe!

A küszöbön levő lakás változások alkalmával az összes raktáron levő

butorszövetek, Creppek, dísz és butorpelüsök

árait tetemesen leszálitottuk,

mely körülményre az igen tisztelt vevő közönség szives figyelmét felhivjuk.

Teljes tisztelettel

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA czég
Nagyvárad, Szent László-tér.

97—8—15

Mindennemü fényképészeti kellékek és gépek gyári árban kapható

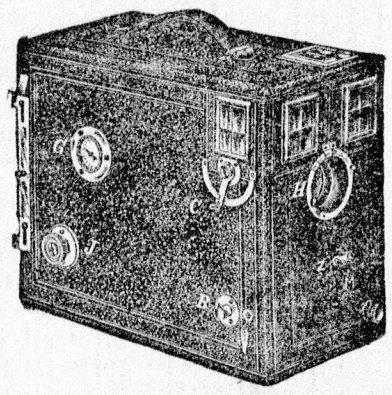

Weinstock Fülöpnél

Nagyváradon,
Szt. László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hülés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető eledelek által

gyomorhülés, gyomorgörcs, gyomorbaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás,

stb. bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a hires

vértisztitó és emésztést elősegitő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitünő gyógyhatásu növényekből és jó borból van készitve és erősiti és eleveniti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószer lenne. A növény-bor tisztitja a vért, minden rosz és betegséget okozó elemektől és elősegiti az uj vér képezését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. **Fejfájás, felböfögés, gyomorégés, szélszorulás, émelygés, hányás,** melyek **idült gyomorfájásoknál** nagy mértékben lépnek föl, ezen szer egyszeri használata után megszünnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei u. m.: **szorongatás, bélgörcs, szivdobogás, álmatlanság,** továbbá **vértódulás a májban, lépben és aranyér** bántalmak ezen kitünő gyógyhatásu növény használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszünnek.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rosz emésztés következménye. A növény-bor nagyobbitja az étvágyat, elősegiti a táplálást, eleveniti a vérkeringést, csilapitja az idegeket és a betegnek uj **erőt** és **életet** szerez.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért minden gyógyszertárban Nagyváradon.

Főraktár Nagyváradon: „A magyar korona" gyógyszertárában Uri-utcza sarkán.

Kaphatók: Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marcziházi, Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kemer, Margita, Székelyhid, Szalárd, Bihar-Diószeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kis-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kötegyán, Gyula, Doboz, Békés, Békés-Csaba, továbbá kapható még az összes nagyobb és kisebb városok és az Osztrák-Magyarország összes gyógyszertáraiban.

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort" kérni.

Az én növény-borom nem titkos szer; áll a következő szerekből: malaga-bor 450,0, borszesz 100,0, glycerin 100,0, vörös-bor 240,0, kőrisfa-sav 150,0, meggy-sav 320, manna 30, stb. gyógyhatásu növényekből.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.